

MOSTOSTAL ZABRZE

**Sprawozdanie z działalności MOSTOSTAL
ZABRZE S.A. oraz GRUPY KAPITAŁOWEJ
MOSTOSTAL ZABRZE**

ZA ROK 2016

Tel. 32 3734230
Faks 32 2715047

ul. Wolności 191
41-800 Zabrze

www.mz.pl
post@mz.pl

Spis treści

1.	PODSTAWOWE INFORMACJE O SPÓŁCE.....	5
1.1	Przedmiot działalności.....	5
1.2	Skład Zarządu i Rady Nadzorczej.....	6
1.3	Akcje i akcjonariat Spółki.....	7
2.	PODSTAWOWE INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE	9
2.1	Struktura Grupy Kapitałowej oraz powiązania organizacyjne i kapitałowe. Jednostki podlegające konsolidacji.....	9
2.2	Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej.....	11
2.3	Zmiany w zasadach zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową	11
3.	DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL-ZABRZE	13
3.1	Podstawowe produkty, towary i usługi	13
3.2	Rynki zbytu i źródła zaopatrzenia	14
3.3	Główne inwestycje krajowe i zagraniczne oraz lokaty kapitałowe oraz ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	17
3.4	Zdarzenia i umowy znaczące dla działalności Spółki oraz Grupy Kapitałowej w roku obrotowym 2016 oraz po jego zakończeniu	18
3.5	Pożyczki	24
3.6	Kredyty	24
3.7	Poręczenia i gwarancje	25
3.8	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	26
3.9	Czynniki i zdarzenia, w tym o nietypowym charakterze, wpływające na działalność i sprawozdanie finansowe	26
4.	WYNIKI EKONOMICZNO- FINANSOWE SPÓŁKI	27
4.1	Zasady sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego	27
4.2	Sytuacja finansowa Mostostal Zabrze S.A.....	28
4.3	Ocena zarządzania zasobami finansowymi. Podstawowe wskaźniki.....	29
4.4	Prognozy wyników finansowych.....	31

5.	WYNIKI EKONOMICZNO- FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL-ZABRZE	32
5.1	Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	32
5.2	Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze	32
5.3	Struktura aktywów i pasywów skonsolidowanego bilansu	33
5.4	Ocena zarządzania zasobami finansowymi	35
6.	PERSPEKTYWY ROZWOJU SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE oraz CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE ISTOTNE DLA ROZWOJU SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ	38
7.	CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻEŃ	39
8.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO	40
8.1	Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent	40
8.2	Informacja na temat stosowanych rekomendacji	40
8.3	Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono	45
8.4	Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji	46
8.5	Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień	46
8.6	Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu	46
8.7	Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta	47
8.8	Organy Spółki	47
9.	POLITYKA WYNAGRODZEŃ	55
9.1	Polityka wynagrodzeń	55
9.2	Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń	56
9.3	Zmiany w polityce wynagrodzeń w ciągu ostatniego roku	56
9.4	Warunki i wysokość wynagrodzeń członków Zarządu	57
9.5	Warunki i wysokość wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej.....	58
9.6	Umowy zawarte z osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie	58

9.7	Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających i nadzorujących	59
10.	POZOSTAŁE INFORMACJE	59
10.1	Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	59
10.2	Informacje o zatrudnieniu	64
10.3	Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych	64
10.4	Zagadnienie dotyczące środowiska naturalnego	65
10.5	Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju	65
10.6	Działalność sponsoringowa i charytatywna	66
10.7	Oświadczenia	67

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O SPÓŁCE

1.1 Przedmiot działalności

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. jest Spółką Akcyjną utworzoną i działającą w oparciu o przepisy Kodeksu Spółek Handlowych. Emitent został zarejestrowany w dniu 30 października 1992 roku w Sądzie Rejestrowym w Katowicach pod numerem RHB 8652, natomiast w dniu 04 października 2001 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji Spółki w Krajowym Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS:0000049844. Ponadto, od dnia 5 października 1994 r. Spółka jest notowana na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW).

Podstawowym zakresem działalności gospodarczej Emitenta i Spółek Grupy Kapitałowej, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), jest:

- „pozostałe specjalistyczne roboty budowlane gdzie indziej niesklasyfikowane” (dział 43.99Z).

Grupa MOSTOSTAL ZABRZE oferuje specjalistyczne roboty w następujących dziedzinach:

- Budownictwo

- a) *przemysłowe* – wykonawstwo kompletnych obiektów, urządzeń i instalacji przemysłowych, ciągów technologicznych oraz ich modernizacja (głównie: hutnictwo, energetyka, ochrona środowiska, chemia i petrochemia, przemysł maszynowy, wydobywczy, motoryzacyjny i spożywczy),
- b) *ogólne* – wznoszenie kompletnych obiektów i budynków:
  - obiekty użyteczności publicznej,
  - budynki biurowe,
  - budynki i centra handlowo – usługowe,
  - budynki mieszkalne,
- c) *inżynierskie* - budowa mostów, wiaduktów, kładek,
- d) *obiekty ochrony środowiska* – oczyszczalnie ścieków, sieci wodno – kanalizacyjne, zakłady utylizacji odpadów,
- e) *specjalistyczne* – budowa masztów i wież, kolei linowych oraz wyciągów narciarskich,
- f) *drogownictwo*.

- Produkcja

- konstrukcji stalowych, budowlanych i maszynowych, a także na potrzeby taboru kolejowego,
- konstrukcji podporowych kolei linowych oraz wyciągów narciarskich.

- Pozostałe

- usługi projektowe,

- cynkowanie konstrukcji stalowych,
- usługi transportowo-dźwigowe,
- szkolenie, weryfikacja i rozszerzanie uprawnień spawaczy.

1.2 Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Na dzień 01 stycznia 2016 r. w skład Zarządu Emitenta wchodził:

Prezes Zarządu	-	Bogusław Bobrowski,
Wiceprezes Zarządu	-	Aleksander Balcer,
Wiceprezes Zarządu	-	Dariusz Pietyszuk.

W dniu 12 stycznia 2016 r. Rada Nadzorcza Emitenta dokonała zmian w składzie Zarządu Spółki, odwołując ze składu dotychczasowego Prezesa Zarządu Pana Bogusława Bobrowskiego, powierzając jednocześnie funkcję Prezesa Zarządu Panu Aleksandrowi Balcerowi oraz powołując w skład Zarządu Emitenta jako Wiceprezesa Panią Grażynę Szeliga. W dniu 27 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza odwołała ze składu Zarządu Panią Grażynę Szeliga, a w dniu 19 lipca 2016 r. powołała Pana Jarosława Pietrzyka jako Wiceprezesa Zarządu Emitenta.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Zarządu przedstawia się następująco:

Prezes Zarządu	-	Aleksander Balcer,
Wiceprezes Zarządu	-	Dariusz Pietyszuk,
Wiceprezes Zarządu	-	Jarosław Pietrzyk.

Na dzień 01 stycznia 2016 r. skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

Przewodniczący Rady Nadzorczej	-	Krzysztof Jędrzejewski,
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	-	Michał Rogatko,
Członek Rady Nadzorczej	-	Norbert Palimąka,
Członek Rady Nadzorczej	-	Daniel Lewczuk,
Członek Rady Nadzorczej	-	Józef Wolski.

W dniu 7 czerwca 2016 r., w związku ze złożoną w tym dniu rezygnacją z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej przez Pana Józefa Wolskiego, Zwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta powołało Pana Radosława Gaszę w skład Rady Nadzorczej MOSTOSTALU ZABRZE S.A., celem uzupełnienia jej składu.

Tym samym, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Przewodniczący Rady Nadzorczej	-	Krzysztof Jędrzejewski,
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	-	Michał Rogatko,
Członek Rady Nadzorczej	-	Norbert Palimąka,
Członek Rady Nadzorczej	-	Daniel Lewczuk,
Członek Rady Nadzorczej	-	Radosław Gasza.

1.3 Akcje i akcjonariat Spółki

1.3.1 Kapitał zakładowy Spółki oraz struktura akcjonariatu Spółki

Kapitał zakładowy Emitenta wynosi 149.130.538 zł i dzieli się na 149.130.538 akcji, w tym:

- 149 118 688 akcji zwykłych na okaziciela,
- 11 850 akcji zwykłych imiennych.

Powyższy podział uwzględnia konwersję 5.400 akcji imiennych I emisji na akcje na okaziciela i ich asymilację dokonaną w 2016 r. na żądanie akcjonariuszy (rb nr 65/2016, rb nr 66/2016, 67/2016).

W Spółce nie występują akcje uprzywilejowane co do głosu zatem udział w kapitale zakładowym jest tożsamy z udziałem w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Poniżej w tabeli zestawiono akcjonariuszy posiadających znaczne pakiety akcji Emitenta na dzień 31 grudnia 2016 r. wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu.

Akcionariusz	rodzaj akcji	liczba akcji / liczba głosów na WZ	udział w kapitale akcyjnym / udział w głosach
Krzysztof Jędrzejewski	zwykłe na okaziciela	46 594 266	31,24%
Nationale-Nederlanden OFE /dawniej ING OFE/ING Dobrowolny Fundusz Emerytalny	zwykłe na okaziciela	22 565 158	15,13%
Pozostali	zwykłe na okaziciela + akcje imienne	79 971 114	54,62%

Tabela 1 Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2016 r. (zgodnie z najlepszą wiedzą Emitenta).

Po dniu bilansowym tj. w transakcjach rozliczonych w dniu 08 marca 2017 r. Nationale-Nederlanden OFE zmniejszył stan posiadanych akcji poniżej 15% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki. Ponadto w wyniku kolejnych transakcji rozliczonych w dniu 13 marca 2017 r, Nationale Nederlanden OFE zmniejszył stan posiadanych akcji Spółki o co najmniej 2% głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki.

Po uwzględnieniu powyższych zawiadomień aktualny stan akcjonariatu Emitenta przedstawia się następująco:

Akcionariusz	rodzaj akcji	liczba akcji / liczba głosów na WZ	udział w kapitale akcyjnym / udział w głosach
--------------	--------------	------------------------------------	---

Krzysztof Jędrzejewski	zwykłe na okaziciela	46 594 266	31,24%
Nationale- Nederlanden OFE /dawniej ING OFE/ING Dobrowolny Fundusz Emerytalny	zwykłe na okaziciela	18 284 449	12,26%
Pozostali	zwykłe na okaziciela + akcje imienne	84 251 823	56,5%

Tabela 2 Aktualna struktura akcjonariatu – na dzień przekazania raportu (zgodnie z najlepszą wiedzą Emitenta).

1.3.2 Umowy w wyniku których mogą nastąpić zmiany w strukturze akcjonariatu

Spółka nie posiada informacji dotyczących umów, które skutkowałyby w przyszłości zmianą w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

1.3.3 Stan posiadania akcji przez osoby zarządzające i nadzorujące

Zgodnie z najlepszą wiedzą Emitenta osoby zarządzające i nadzorujące na dzień przekazania niniejszego raportu posiadają akcje Emitenta lub innego podmiotu powiązanego z Emitentem w liczbie przedstawionej poniżej:

Imię i nazwisko	Sprawowana funkcja	Nazwa podmiotu	Wartość nominalna akcji/udziałów (w zł)	Stan posiadania akcji/udziałów na dzień przekazania raportu za 2016 r.
RADA NADZORCZA				
Krzysztof Jędrzejewski	Przewodniczący Rady Nadzorczej	MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	1	46.594.266
ZARZĄD				
Jarosław Pietrzyk	Wiceprezes Zarządu	MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	1	175
		MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. (podmiot powiązany Emitenta)	100	10

Tabela 3. Stan posiadania akcji Emitenta oraz akcji i udziałów w podmiotach powiązanych Emitenta przez osoby zarządzające i nadzorujące

Pozostali Członkowie Rady Nadzorczej oraz Członkowie Zarządu nie posiadają akcji Emitenta oraz akcji i udziałów w podmiotach powiązanych Emitenta.

1.3.4 Program akcji pracowniczych

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. nie posiada programów przeznaczonych dla pracowników Spółki.

1.3.5 Akcje własne

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. na dzień publikacji niniejszego raportu rocznego nie prowadził programu skupu akcji własnych oraz nie posiada akcji własnych.

1.3.6 Emisje papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych

W okresie objętym niniejszym raportem Emitent nie podjął decyzji oraz nie przeprowadził emisji papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych.

1.3.7 Informacja dotyczące wypłaconej lub zadeklarowanej dywidendy

W prezentowanym okresie sprawozdawczym Emitent nie wypłacał dywidendy oraz nie podjął decyzji o jej wypłaceniu.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE

2.1 Struktura Grupy Kapitałowej oraz powiązania organizacyjne lub i kapitałowe. Jednostki podlegające konsolidacji.

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. jest Spółką Dominującą Grupy Kapitałowej, w skład której według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. wchodziło 5 spółek zależnych podlegających konsolidacji.

Poniżej podano udział Spółki Dominującej w podmiotach bezpośrednio zależnych m.in. na dzień 31 grudnia 2016 r. wraz z uwzględnieniem zmian w tych udziałach w poszczególnych okresach.

Lp.	Nazwa spółki	Skrócona nazwa użyta w raporcie	Kapitał zakładowy na 01.01.2016	Kapitał zakładowy na 31.12.2016	Udział Spółki Dominującej w kapitale zakładowym na 01.01.2016 (%)	Udział Spółki Dominującej w kapitale zakładowym na 31.12.2016 (%)	Udział Spółki Dominującej w walnym zgromadzeniu na 31.12.2016 (%)	Aktualny udział Spółki Dominującej w kapitale zakładowym (%)
1.	MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe Spółka Akcyjna	MZ KP	2 300 000	2 300 000	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
2.	MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe Spółka Akcyjna *	MZ RP	18 751 800	18 751 800	97,95%	97,95%	97,95%	98,14%
3.	MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Spółka Akcyjna**	MZ GPBP	11 410 000	11 410 000	96,73%	96,73%	96,73%	96,73%
4.	Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich Spółka Akcyjna	PRInż	749 134	749 134	99,17%	99,17%	99,17%	99,17%
5.	Przedsiębiorstwo Inżynierskie Biprohut Sp. z o.o.	Biprohut	3 311 227	3 311 227	75,96%	99,05%	96,63%	99,05%

Tabela 4. Zestawienie podmiotów zależnych.

* MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. posiada 100% udziałów w spółce Mostostal Częstochowa Ltd. - Wielka Brytania, ale ze względu na niewielki wpływ na sytuację majątkową i finansową Grupy podmiot ten nie został objęty konsolidacją,

** MZ GPBP posiada udziały w innym podmiocie, którego nie objęto konsolidacją, ze względu na nieistotność oraz niewielki wpływ na sytuację majątkową i finansową Grupy.

Uwaga: Emitent w okresach wcześniejszych utworzył dwa podmioty zależne (spółki z o.o.), w których posiada 100% udziałów, jednak ze względu na niskie kapitały zakładowe (5 tys. zł) oraz z uwagi na fakt, iż nie prowadzą one działalności nie zostały objęte konsolidacją.

2.2 Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej

Emitent realizując założenia reorganizacji i optymalizacji Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE, przyjętej w okresach wcześniejszych, zmierzającej między innymi do rozwoju spółki zależnej PI Biprohut, a tym samym do utworzenia na jej bazie silnej jednostki technologiczno-projektowej, nabył w dniu 20 maja 2016 r. od Elektrobudowa S.A. 2.441 udziałów BIPROHUTU, w tym 1.995 udziałów zwykłych oraz 446 udziałów uprzywilejowanych, stanowiących 23,07% udziału w kapitale zakładowym oraz 22,79% udziału w głosach na walnym zgromadzeniu wspólników oraz dodatkowo 2 udziały uprzywilejowane od osoby fizycznej.

W wyniku powyższych transakcji udział Emitenta w kapitale zakładowym oraz w głosach na walnym zgromadzeniu wspólników tej spółki wzrósł odpowiednio do poziomu 99,05% oraz 96,63%.

Po dniu bilansowym zakończył się proces związany z przeniesieniem do dwóch spółek zależnych części majątku Emitenta, obejmującego dzierżawione przez te spółki zespoły maszyn i urządzeń, w tym:

- w dniu 17 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w Opolu wydał postanowienie w sprawie rejestracji podwyższenia kapitału w MZ RP w wyniku emisji 19.336 akcji serii E objętych przez Emitenta za aport zorganizowanych części przedsiębiorstw (zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia MZ RP z dnia 4 listopada 2016),
- w dniu 14 lutego 2017 Sąd Rejonowy w Gliwicach wydał postanowienie w sprawie rejestracji podwyższenia kapitału w MZ KP S.A. w wyniku emisji 19.720 akcji serii B objętych przez Emitenta za aport zorganizowanych części przedsiębiorstw (zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia MZ KP z dn. 7 października 2016).

Tym samym, zostały zrealizowane postanowienia Uchwały nr 23 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Emitenta z 17 czerwca 2015 r. oraz Uchwały nr 7 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Emitenta z 20 stycznia 2016r.

Oprócz powyższych zdarzeń w okresie sprawozdawczym nie miały miejsca inne zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE.

2.3 Zmiany w zasadach zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową

W maju 2016 r. rozpoczęto działania w zakresie tworzenia Centrum Usług Wspólnych („CUW” – raport bieżący nr 39/2016). Zadaniem CUW jest zgrupowanie w jednym podmiocie w ramach Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE czynności wykonywanych przez pionierzy finansowe, księgowo, kadrowo-płacowe oraz IT. Usługi objęte CUW będą świadczone na rzecz wszystkich podmiotów z Grupy Kapitałowej Emitenta przez komórki organizacyjne aktualnie wyodrębnione w strukturach organizacyjnych MOSTOSTALU ZABRZE. Podjęte działania mają przede

wszystkim na celu poprawę alokacji zasobów ludzkich, efektywne wdrożenie najlepszych praktyk wypracowanych w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE, a także ograniczenie kosztów prowadzonej działalności.

Ponadto po dniu bilansowym Emitent wniósł jako aport do dwóch spółek zależnych, tj. do MZ Realizacje Przemysłowe S.A. (MZ RP) oraz MZ Konstrukcje Przemysłowe S.A. S.A. (MZ KP) zorganizowane części przedsiębiorstwa w postaci siedmiu Zespołów Maszyn i Urządzeń, w tym:

- w dniu 7 marca 2017 r. została zawarta pomiędzy Emitentem a spółką zależną MZ KP umowa przeniesienia własności zorganizowanych części przedsiębiorstwa jako aport, na mocy której przeniesiono ZCP w postaci:
  - Zespołu nr 1 – Zespołu Maszyn i Urządzeń w Zabrze przy ul. Mikulczyckiej 15
  - Zespołu nr 2 - Zespołu Maszyn i Urządzeń w Gliwicach przy ul. Towarowej 11.Wcześniej tj. w dniu 7 października 2016 r. spółka MZ KP uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia dokonała podwyższenia kapitału zakładowego w wyniku emisji 19.720 akcji serii B, która po rejestracji przez sąd została w całości objęta przez Emitenta w zamian za aport powyższych dwóch ZCP.

- W dniu 7 lutego 2017 została zawarta pomiędzy Emitentem a spółką zależną MZRP umowa przeniesienia własności zorganizowanych części przedsiębiorstwa jako aport, na mocy której przeniesiono ZCP w postaci następujących zespołów:
  - Zespół nr 3 - Zespół Maszyn i Urządzeń w Czechowicach- Dziedzicach ul. Traugutta 352
  - Zespół nr 4 - Zespół Maszyn i Urządzeń w Częstochowie ul. Kucelińska 44, 48
  - Zespół nr 5 - Zespół Maszyn i Urządzeń w Katowicach ul. Porcelanowa 18
  - Zespół nr 6 - Zespół Maszyn i Urządzeń w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Dąbrowa Leśna 6
  - Zespół nr 7 - Zespół Maszyn i Urządzeń w Zabrze, ul. Mikulczycka 65, 67

Wcześniej tj. w dniu 4 listopada 2016 r. spółka MZ RP uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia dokonała podwyższenia kapitału zakładowego w wyniku emisji 19.336 akcji serii E, która po rejestracji przez sąd została w całości objęta przez Emitenta w zamian za aport powyższych ZCP.

Szerzej o zmianach w strukturach kapitału zakładowego spółek zależnych MZKP i MZRP pisano w pkt 2.2 niniejszego Sprawozdania.

Powyższe działania były prowadzone w ramach optymalizacji majątku Grupy Kapitałowej i miały na celu uporządkowanie spraw majątkowych, zoptymalizowanie procesu zarządzania i zwiększenie efektywności wykorzystania majątku oraz wzmocnienie kapitałów własnych spółek zależnych.

Ponadto w 2016 r., jak i po dniu bilansowym w ramach prowadzonej optymalizacji majątku Grupy Kapitałowej Emitenta dokonano zbycia nieruchomości nieprodukcyjnych (więcej informacji w pkt 3.4.3 niniejszego Sprawozdania).

3. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL-ZABRZE

3.1 Podstawowe produkty, towary i usługi

Podstawowym zakresem działalności Spółki Dominującej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. jest kompleksowe wykonawstwo obiektów oraz podwykonawstwo robót specjalistycznych w ramach szeroko rozumianej branży przemysłowej i energetycznej, wydobywczej, obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów ochrony środowiska, w tym instalacji procesowych i montażu mechanicznego. Spółki z Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE oferują prace specjalistyczne takie jak: projektowanie, produkcja i montaż konstrukcji stalowych, wykonywanie robót ogólnobudowlanych oraz montaż urządzeń i instalacji technologicznych.

Szerzej podstawowe produkty, towary i usługi omówiono w pkt 1.1 niniejszego Sprawozdania.

Do znaczących kontraktów budowlanych realizowanych w 2016 r. zaliczyć należy:

1. Emitent – roboty budowlane realizowane w ramach programu modernizacji pirometalurgii w Hucie Miedzi Głogów oraz dostawa Kotła Odzysknicowego do zabudowy w ciągu technologicznym Huty Miedzi "Głogów I" za Piecem Zawieszynowym w KGHM Polska Miedź S.A. Łączna wartość przychodów ze sprzedaży w 2016 r. wyniosła 66 mln zł, co stanowiło 8% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży,
2. Emitent – budowa hali produkcyjnej podzespołów metalowych wraz z częścią biurowo-socjalną i obiektami pomocniczymi w Ropczycach dla Aero Gearbox International Poland Sp. z o.o. Wartość przychodów ze sprzedaży w 2016 r. wyniosła 55 mln zł, co stanowiło 7% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży,
3. GPBP - roboty realizowane dla Polimex Projekt Opole Sp. z o.o. w ramach umów pozyskanych na zadaniu p.n. „Budowa bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Opole S.A.". Łączna wartość przychodów ze sprzedaży w 2016 r. wyniosła 46 mln zł, co stanowiło 6% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży,
4. GPBP - wykonanie stanu surowego zamkniętego wraz z robotami drogowymi i infrastrukturą zewnętrzną inwestycji p.n. Centrum Handlowo-Usługowe- "GEMINI PARK TYCHY. Wartość przychodów ze sprzedaży w 2016 r. wyniosła 42 mln zł, co stanowiło 5% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży.

Ponadto, spółka MZ KP osiągnęła w 2016 r. przychody ze sprzedaży z tyt. umów na dostawę konstrukcji dźwigowych dla firm: Liebherr Werk Ehingen GmbH (Niemcy) oraz Liebherr Werk Nenzing GmbH (Austria) w łącznej wysokości 109 mln zł.

Pozostałe kontrakty zawarte w 2016 r. zostały przedstawione w części dotyczącej znaczących umów – pkt 3.4.1 niniejszego Sprawozdania.

Podział przychodów ze sprzedaży produktów towarów i materiałów za 2016 r. w porównaniu z 2015 r. przedstawia nota 26 A i B Roczno-jednostkowego sprawozdania finansowego oraz nota 30 A i B Roczno-skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

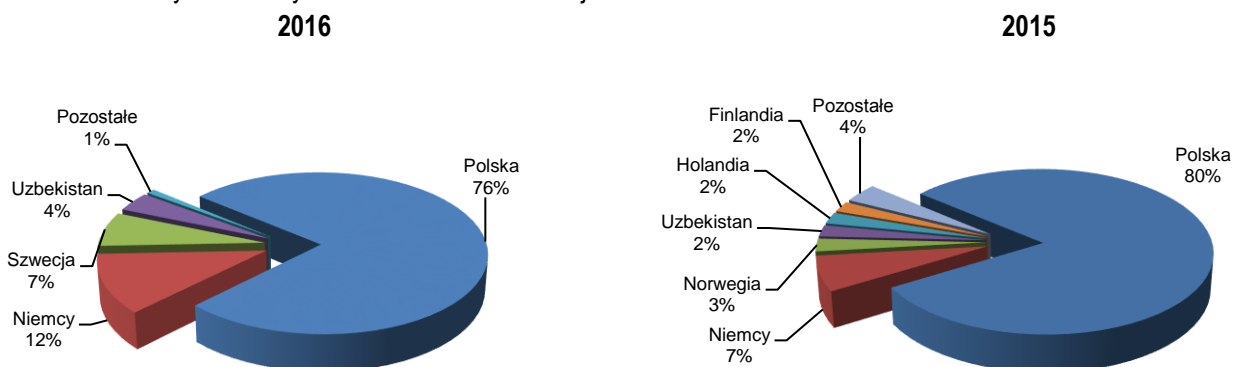
3.2 Rynki zbytu i źródła zaopatrzenia

Emitent

Struktura geograficzna sprzedaży Emitenta

Przychody ze sprzedaży Emitenta w 2016 roku wyniosły 302.387 tys. zł, z czego 229.640 tys. zł, tj. 76%, stanowiła sprzedaż na rynku krajowym. Największym, pod względem udziału w sprzedaży kontraktem realizowanym przez Emitenta w 2016 r. były prace zlecane i realizowane w ramach umowy na roboty budowlane dla zadania: „Program Modernizacji Pirometalurgii w Hucie Miedzi Głogów” w Głogowie dla KGHM Polska Miedź S.A.

Wielkość eksportu w 2016 r. kształtowała się natomiast na poziomie 72.747 tys. zł, a jej udział w przychodach ze sprzedaży wyniósł 24%. Najważniejszym rynkiem zagranicznym w 2016 r. był dla Spółki rynek niemiecki, na którym przychody ze sprzedaży stanowiły 50% sprzedaży eksportowej. Na rynku tym Spółka realizowała między innymi prace montażowe w elektrowni Datteln oraz wykonawstwo warsztatowe konstrukcji stalowych w zakładach w Darmstadt. Największy zakres prac na rynkach eksportowych związany był jednak z inwestycją pn.: „Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji”.

Struktura sprzedaży eksportowej Emitenta

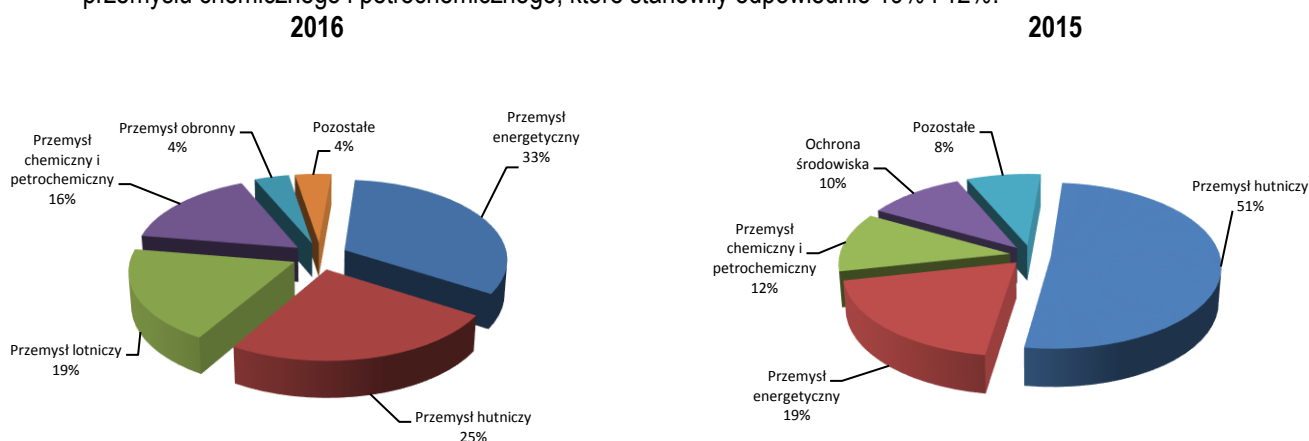
Ważniejszymi rynkami eksportowymi dla Emitenta w 2016 r. były:

- Niemcy 50% sprzedaży eksportowej,
- Szwecja 29% sprzedaży eksportowej,
- Uzbekistan 17% sprzedaży eksportowej,
- Dania 2% sprzedaży eksportowej,
- Litwa 1% sprzedaży eksportowej,
- Estonia 1% sprzedaży eksportowej.

Struktura branżowa sprzedaży Emitenta

W 2016 r. w portfolio zamówień Emitenta dominowały kontrakty dla przemysłu energetycznego (33%), przemysłu hutniczego (25%), przemysłu lotniczego (19%) oraz przemysłu chemicznego i petrochemicznego (16%).

Dla porównania w 2015 r. w portfolio zamówień dominowały kontrakty dla przemysłu hutniczego, które stanowiły 51% sprzedaży ogółem. Istotny udział w sprzedaży miały również kontakty dla przemysłu energetycznego oraz przemysłu chemicznego i petrochemicznego, które stanowiły odpowiednio 19% i 12%.

Istotni odbiorcy i dostawcy Emitenta

Ze względu na duży udział w przychodach ze sprzedaży w 2016 r. znaczącym odbiorcą dla MOSTOSTALU ZABRZE S.A. były:

- KGHM Polska Miedź S.A. 22 % przychodów ze sprzedaży w 2016 r.,
- Aero Gearbox International Poland Sp. z o.o. 18 % przychodów ze sprzedaży w 2016 r.

Powyższe podmioty nie są powiązane z Emitentem.

Żaden z dostawców materiałów, towarów i usług nie przekroczył 10% udziału w przychodach ze sprzedaży, tym samym Emitent nie jest uzależniony od żadnego z dostawców.

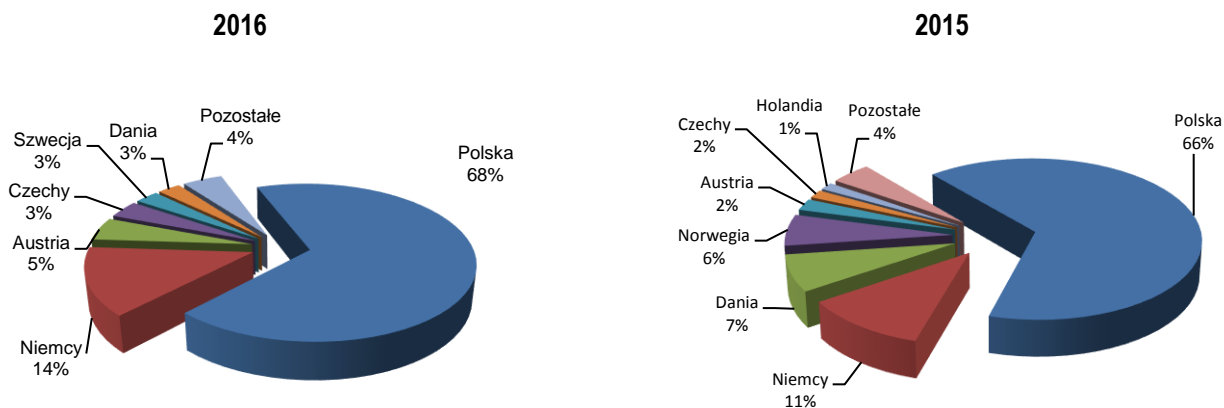
Grupa Kapitałowa

Struktura geograficzna sprzedaży Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

Skonsolidowane przychody ze sprzedaży w 2016 roku wyniosły 792.312 tys. zł, z czego 534.860 tys. zł, tj. 68%, stanowiła sprzedaż na rynku krajowym.

Wielkość eksportu w 2016 r. kształtowała się natomiast na poziomie 257.452 tys. zł, a jej udział w przychodach ze sprzedaży wyniósł 32%.

Struktura sprzedaży eksportowej Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

Ważniejszymi rynkami eksportowymi dla Grupy Kapitałowej w 2016 r. były:

- Niemcy 43 % sprzedaży eksportowej,
- Austria 15 % sprzedaży eksportowej,
- Czechy 11 % sprzedaży eksportowej,
- Szwecja 8 % sprzedaży eksportowej,
- Dania 8 % sprzedaży eksportowej,
- Uzbekistan 5 % sprzedaży eksportowej.

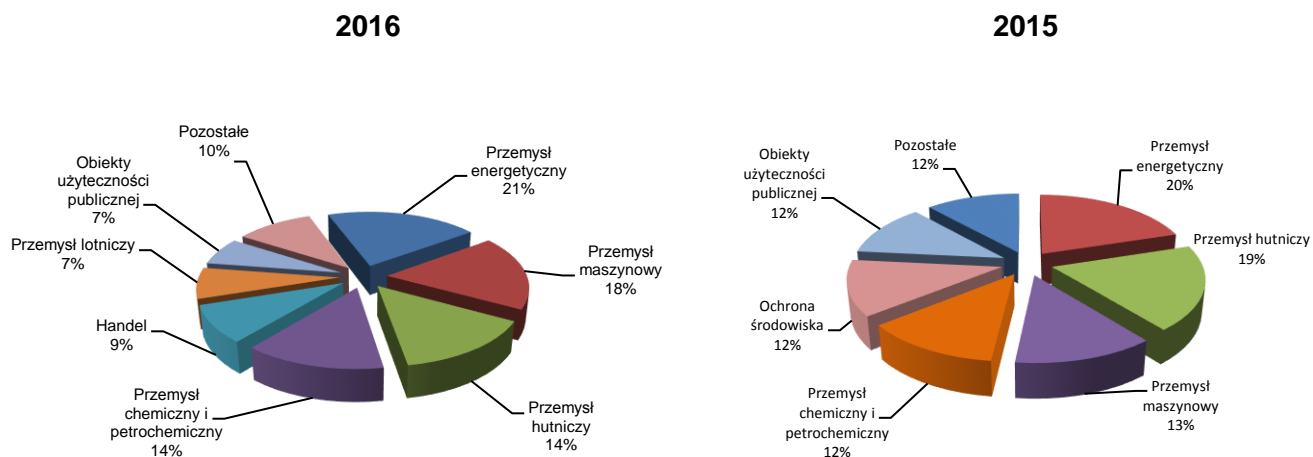
Poza wspomnianymi rynkami spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej działały między innymi w Finlandii, Norwegii, Turkmenistanie, Estonii, Wielkiej Brytanii, Francji, Litwie oraz w Azerbejdżanie.

Struktura branżowa sprzedaży Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

W 2016 r. w portfelu zamówień Grupy Kapitałowej dominowały kontrakty dla przemysłu energetycznego (21%), przemysłu maszynowego (18%), przemysłu hutniczego (14%), przemysłu chemicznego i petrochemicznego (14%), branży handlowej (9%), obiekty użyteczności publicznej (7%) oraz przemysł lotniczy (7%).

Dla porównania w 2015 r. w portfelu zamówień Grupy Kapitałowej dominowały kontrakty dla przemysłu energetycznego (20%), przemysłu hutniczego (19%), przemysłu maszynowego (13%), przemysłu chemicznego i petrochemicznego (12%), obiekty użyteczności publicznej (12%) oraz ochrony środowiska (12%).

Istotni odbiorcy i dostawcy

Żaden z odbiorców oraz dostawców materiałów, towarów i usług nie przekroczył 10% udziału w skonsolidowanych przychodach ze sprzedaży, tym samym Grupa Kapitałowa nie jest uzależniona od żadnego z odbiorców oraz dostawców.

Należy jednak zaznaczyć, iż spółka zależna MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A. w ramach umów długoterminowych zawartych z Liebherr Werk Ehingen GmbH (Niemcy) oraz Liebherr Werk Nenzing GmbH (Austria), o zawarciu których Emitent informował w raportach bieżących 43/2015 47/2015, a także 14/2017 realizuje produkcję i dostawę konstrukcji maszynowych do dźwigów. Przychody ze sprzedaży dla każdej z w/w firm nie przekroczyły 10% udziału w skonsolidowanych przychodach, niemniej jednak są one istotne dla MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A.

3.3 Główne inwestycje krajowe i zagraniczne oraz lokaty kapitałowe oraz ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

Inwestycje Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE w rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne w 2016 roku wyniosły 14,3 mln zł. Nakłady inwestycyjne Grupy Kapitałowej dotyczyły głównie:

- zakupu maszyn i urządzeń na łączną kwotę 7,6 mln zł,
- inwestycji w budynki i budowlę, w wysokości 2,3 mln zł,
- zakupu środków transportowych na łączną kwotę 2,7 mln zł.

Łączne nakłady inwestycyjne planowane na 2017 r. to 13 mln zł i dotyczyć będą głównie:

- zakupu maszyn i urządzeń na łączną kwotę 6,3 mln zł,
- zakupu budynków i budowli, w tym dotyczących nieruchomości inwestycyjnych, w wysokości 5,1 mln zł,
- zakupu środków transportowych na łączną kwotę 1,0 mln zł.

Źródłem finansowania inwestycji w 2017 r. będą głównie środki własne oraz leasing.

3.4 Zdarzenia i umowy znaczące dla działalności Spółki oraz Grupy Kapitałowej w roku obrotowym 2016 oraz po jego zakończeniu

3.4.1 Znaczące zdarzenia i umowy w roku obrotowym 2016

(Umowy wykazano w wartościach netto)

- MZ GPBP w konsorcjum z Przedsiębiorstwem Budownictwa Inżynierskiego „Trans-Ziem” Zbigniew Jasiewicz – umowa z firmą Gemini Park Tychy Sp. z o.o. na zadanie inwestycyjne pn.: "Wykonanie stanu surowego zamkniętego wraz z robotami drogowymi i infrastrukturą zewnętrzną inwestycji p.n. Centrum Handlowo-Usługowe- "GEMINI PARK TYCHY ". Wartość umowy dla konsorcjum: 104,9 mln zł, w tym dla MZ GPBP przypada 50% wartości umowy tj. 52,4 mln zł (rb 1/2016 z dnia 07 stycznia 2016 r.)
- Emitent – zlecenie od KGHM Polska Miedź S.A. w ramach zawartej umowy ramowej, obejmujące prace w ramach "Odtwarzania Fabryki Kwasu Siarkowego". Wartość prac wynosi ok. 13,7 mln zł (rb 4/2016 z dnia 20 stycznia 2016 r.)
- MZ GPBP - umowa ze Stadionem w Zabrze Sp. z o.o. na realizację zadania inwestycyjnego pn.: "Wykonanie robót budowlanych na poziomie 0 oraz instalacyjnych i elektrycznych na poziomach 0 i -1 garażu podziemnego obiektu Stadionu im. E. Pohla w Zabrze w ramach kontynuacji zadania inwestycyjnego "Modernizacja Stadionu im. E. Pohla w Zabrze -Etap I" wraz z wykonaniem niezbędnych prac projektowych". Wartość umowy wynosi 8,4 mln zł (rb 8/2016 z dnia 22 stycznia 2016 r.)
- Emitent – umowa na zadanie inwestycyjne pn.: "Dostawa konstrukcji stalowej budynku kotłowni, LUV0 oraz SCR" z przeznaczeniem dla bloku energetycznego o mocy 910 MW realizowanego dla Tauron Wytwarzanie S.A. Oddział Elektrownia Jaworzno III - Elektrownia II., zmieniona po dniu bilansowym trójstronnym porozumieniem. Stroną porozumienia był Emitent oraz członkowie konsorcjum wykonawczego (Kopex S.A., z którym to Emitent zawarł pierwotną umowę) oraz Stal-System S.A. W wyniku zawartego porozumienia Stal-Systems S.A. wstąpił, we wszelkie prawa i obowiązki Kopex S.A., a Emitent stał się podwykonawcą Stal-Systemu S.A. Ponadto w wyniku zawartego Porozumienia zmianie uległ zakres ilościowy i ceny jednostkowe, przez co zmniejszyła się łączna wartość przedmiotu Umowy do kwoty 45,8 mln zł. Wartość umowy stanowi wartość szacunkową, a ostateczne rozliczenie powykonawcze nastąpi wg dostarczonej ilości ton konstrukcji stalowej i uzgodnionych cen jednostkowych (rb 10/2016 z dnia 17 lutego 2016 r. – zawarcie umowy, rb 13/2016 z dnia 1 marca 2016 r. – spełnienie warunku, rb 5/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r. – zawarcie porozumienia),

- MZ Realizacje Przemysłowe S.A. – umowa z Przedsiębiorstwem Produkcyjno-Usługowo-Handlowym "Konstalex" Sp. z o.o. z siedzibą w Radomsku na: „Montaż konstrukcji stalowej obiektów mostowych WK-2, ES-2A I ES-2B w Krakowie”. Wartość umowy wynosi 6,6 mln zł (rb 15/2016 z dnia 7 marca 2016 r.),
- MZ Realizacje Przemysłowe S.A. – umowa z Grupą Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. na wykonanie robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn.: "Modernizacja Instalacji Moczniaka". Wartość umowy wynosi 11,9 mln zł (rb 17/2016 z dnia 14 marca 2016 r.),
- Emitent - umowa z firmą AMEC FOSTER WHEELER ENERGIA POLSKA Sp. z o.o. na dostawę i montaż konstrukcji stalowych w ramach dostawy i montażu nowoczesnego kotła fluidalnego dla EC Zabrze. Szacunkowa wartość umowy wynosi: 23,0 mln zł. Ostateczne rozliczenie powykonawcze nastąpi wg dostarczonej ilości ton konstrukcji stalowej i uzgodnionych cen jednostkowych (rb 21/2016 z dnia 25 marca 2016 r.),
- Emitent - umowa z NITROERG SPÓŁKA AKCYJNA dot. zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa „pod klucz” w systemie Generalnego Wykonawcy instalacji do produkcji Nitroretu oraz instalacji do zateżniania kwasu ponitracyjnego. Wartość umowy wynosi 19,6 mln zł oraz 11,8 mln EUR (rb 26/2016 z dnia 11 kwietnia 2016 r.),
- Emitent - umowa z Amec Foster Wheeler Environment & Infrastructure, Inc., USA na wykonanie robót budowlanych, dostawę i montaż konstrukcji stalowej, dostawę i montaż HVAC i instalacji wodno-kanalizacyjnych oraz montaż rurociągów paliwowych, w ramach projektu budowy bazy systemu AEGIS Ashore w Redzikowie. Wartość umowy wynosi 90,2 mln zł (rb 29/2016 z dnia 21 kwietnia 2016 r.),
- Emitent - umowa z firmą Kinetics Technology S.p.A. na roboty budowlane, montaż elementów prefabrykowanych oraz roboty elektryczne w obszarze zw. DCU (Delayed Coking Unit) w ramach projektu EFRA. Wartość umowy wynosi 24,3 mln zł (rb 30/2016 z dnia 22 kwietnia 2016 r. – zawarcie umowy, rb 35/2016 z dnia 6 maja 2016 r. – spełnienie warunku),
- Emitent - umowa z firmą Kinetics Technology S.p.A. na dostawę i montaż zbiorników w ramach projektu EFRA. Wartość umowy wynosi 16,7 mln zł. (rb 42/2016 z dnia 20 maja 2016 r. – zawarcie umowy, rb 45/2016 z dnia 7 czerwca 2016 r. – spełnienie warunku),
- MZ GPBP - zlecenia od firmy Polimex OPOLE Sp. z o.o. Sp. K pn.: "Wykonanie budynków elektrycznych: 6 UBA85, diesla UBN, GIS 6UAB, 5UAB, UAB05" dla projektu Budowa Bloków nr 5 i 6 w Elektrowni Opole. Wartość zlecenia wynosi 12,2 mln zł (rb 48/2016 z dnia 7 czerwca 2016 r.),
- Emitent - umowa z firmą Kinetics Technology S.p.A. na wykonanie pakietu montażu mechanicznego w ramach projektu EFRA (Efektywna Rafinacja) tj. inwestycji realizowanej przez firmę LOTOS w instalację opóźnionego koksowania wraz z instalacjami towarzyszącymi. Wartość umowy wynosi 96,3 mln zł (rb 59/2016 z dnia 20 lipca 2016 r. – zawarcie umowy, rb 61/2016 z dnia 9 sierpnia 2016 r. – spełnienie warunku),

- MZ Konstrukcje Przemysłowe S.A. – kolejne zamówienia od Alstom Transport S.A. na dostawę konstrukcji stalowych wózków kolejowych, zwiększające wartość wcześniejszych zamówień złożonych w ramach umowy ramowej z poziomu 1,6 mln EUR do kwoty 4,4 mln EUR (rb 68/2016 z dnia 13 grudnia 2016 r.).

3.4.2 Znaczące zdarzenia i umowy po zakończeniu roku obrotowego

(Umowy wykazano w wartościach netto)

- MZ GPBP - zlecenie od firmy Transgourmet Polska Sp.z o.o na wykonanie robót budowlanych dla inwestycji p.n.: „Budowa obiektu SELGROS przy ul. Puławskiej/Kuropatwy w Mysiadle, gmina Lesznowola”. Wartość zlecenia stanowi około 17% kapitału własnego Emitenta. Zlecenie na roboty budowlane obejmuje realizację dwóch pakietów. Pierwszy pakiet dotyczy wykonania robót zewnętrznych, natomiast drugi budowy obiektu (rb 2/2017 z dnia 17 stycznia 2017 r.),
- MZ GPBP - umowa z Uniwersytetem Opolskim na realizację robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn.: „Modernizacja obiektu dydaktycznego Uniwersytetu Opolskiego przy ul. Oleskiej 48 w Opolu”. Wartość Umowy wynosi 23,6 mln zł (rb 4/2017 z dnia 27 stycznia 2017 r.),
- Emitent – aneks do umowy zawartej z KGHM Polska Miedź S.A. na zadanie inwestycyjne pn.: "Dostawa Kotła Odzysknicowego do zabudowy w ciągu technologicznym Huty Miedzi "Głógów I" za Piecem Zawiesinowym", obejmujący przesunięcie terminu realizacji zadania tj. przekazania do eksploatacji na 31 maja 2017 r. oraz zwiększenie prac o dostawę i montaż dodatkowej konstrukcji wsporczej Kotła Odzysknicowego i tłumików bocznych drgań oraz zwiększenie wynagrodzenia kontraktowego netto o 452 tys. zł oraz o 28 tys. EUR. Aktualna wartość kontraktu netto wynosi tym samym 28,4 mln zł oraz 130 mln EUR (łącznie ok. 83,5 mln zł).
- Emitent – dalsza współpraca z KGHM Polska Miedź S.A. w ramach umowy ramowej zawartej pn.: "Roboty Budowlano-Montażowe dot. zadania inwestycyjnego Program Modernizacji Pirometalurgii - Zabudowa Pieca Zawiesinowego w Hucie Miedzi Głógów I". Aktualna wartość zleceń w ramach tej umowy wynosi 195 mln zł, natomiast planowane zakończenie ostatniego zlecenia w ramach powyższej umowy przypada na lipiec 2017 r.
- Emitent - umowa z Hitachi Zosen Inova AG (Szwajcaria) prace montażowe dwóch kotłów parowych w zakresie konstrukcji stalowej części ciśnieniowej oraz urządzeń towarzyszących w spalarni odpadów Ferrybridge Multifuel Enegy Limited w Wielkiej Brytanii w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Ferrybridge Multifuel 2”, Wartość umowy netto wynosi ok. 11,7 mln GBP (rb nr 12/2017 z dnia 18 kwietnia 2017 r.).

3.4.3 Pozostałe zdarzenia i umowy w trakcie i po zakończeniu 2016 roku

(Umowy wykazano w wartościach netto)

- Emitent - w czerwcu 2016 r. zostały zakończone rozmowy w sprawie ostatecznego rozliczenia finansowego kontraktów na montaż filtrów workowych spalin w elektrowniach opalanych węglem kamiennym w Kusile i Medupi w RPA. Strony pomimo odmiennych stanowisk zawarły porozumienie celem ostatecznego rozliczenia

przedmiotowych kontraktów i jednocześnie uniknięcia długotrwałego, bardzo kosztownego, a zarazem ryzykownego procesu arbitrażowego. W wyniku zawartego z DBT Technologies (Pty) ("DBT") porozumienia Emitent zapłacił DBT kwotę 40 mln ZAR, co na dzień 30 czerwca 2016 r. stanowiło równowartość 10,8 mln zł (raport bieżący nr 55/2016 i 56/2016).

Montaż filtrów workowych spalin w elektrowniach opalanych węglem kamiennym w Kusile i Medupi był realizacją, która przysparzała szereg trudności związanych z niemożnością elastycznego zarządzania zasobami ludzkimi, niską jakością dostarczanych na budowę materiałów, brakiem wysokospecjalistycznej kadry, bardzo słabą infrastrukturą inwestycyjną, jak i niewypełnieniem przez Zamawiającego podstawowych zobowiązań kontraktowych, w szczególności niedostępianie placów budów poszczególnych lokalizacji filtrów oraz znaczne przeciąganie procedur rozliczeniowych wykonanych robót. Narastały również problemy społeczne i gospodarcze w całym RPA (częste strajki), co dodatkowo opóźniało inwestycję. Nowy termin oddania do użytku elektrowni, które miały być oddane w 2016 r., wyznaczono aktualnie na rok 2021, niemniej jednak może on ulec dalszemu opóźnieniu. Dynamicznie i stale pogarszająca się sytuacja na obu budowach, brak realnych perspektyw poprawy relacji kontraktowych ze strony podmiotów lokalnych, skłoniła MOSTOSTAL do podjęcia decyzji o znacznym ograniczeniu zaangażowania na tym rynku, w tym o rozwiązaniu w 2014 roku kontraktów w Kusile i Medupi. W minionych okresach wielokrotnie podejmowane były próby zawarcia porozumienia celem ostatecznego rozliczenia tych inwestycji. Ze względu na brak porozumienia Emitent rozważał skierowanie sprawy przeciwko DBT Technologies (Pty) Ltd do zespołu rozjemczego DAB (DISPUTE ADJUDICATION BOARD) w RPA, a następnie do arbitrażu.

Zmiana stanowiska Emitenta w zakresie odejścia od arbitrażu i zawarcia porozumienia wynikała z pojawienia się nowych okoliczności i ujawnienia dodatkowych ryzyk związanych z trudną sytuacją finansową oraz organizacyjną samej inwestycji, a także firm realizujących na tych budowach poszczególne zakresy prac.

Ryzyka te, a także bardzo wysokie koszty ewentualnego procesu arbitrażowego, stanowiły istotny argument przemawiający za zawarciem porozumienia. Dodatkowym czynnikiem był również fakt, iż miejscem właściwym dla rozstrzygnięcia ewentualnego procesu byłoby RPA, co wiązało się z kolejnym ryzykiem jakim było kierowanie się zupełnie inną kulturą prawną niż ta obowiązująca w Polsce. Ponadto, w świetle trudnej sytuacji firm wykonawczych, uwzględniono fakt, iż w przyszłości może zaistnieć brak możliwości wyegzekwowania orzeczonych w wyroku kwot. Mając na względzie powyższe ryzyka Emitent podjął decyzję o zawarciu porozumienia, pomimo pogorszenia ostatecznych wyników tych kontraktów.

- Emitent – brak porozumienia z firmą Valmet AB z siedzibą w Göteborgu w Szwecji („Zamawiający”, „Klient”) w sprawie ostatecznego rozliczenia kontraktu pn.: "Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji" co przełożyło się na przeszacowanie przychodów w łącznej kwocie ok. 2 mln EUR (tj. 8,9 mln zł) oraz dokonaniem odpisów aktualizujących wartość należności w kwocie 1,6 mln EUR (tj. 6,9 mln zł). Działania te przełożyły się na pogorszenie wyniku na tym kontrakcie w łącznej wysokości 3,7 mln EUR (tj. 15,8 mln zł). Ponadto Zamawiający zgłosił nieuzasadnione w opinii Emitenta roszczenia z tytułu poniesionych przez Zamawiającego dodatkowych kosztów w związku z realizacją robót, jak również z tytułu kar umownych, w łącznej kwocie 2,8 mln EUR (tj. 12,2 mln zł). Rozbieżne stanowiska Stron dotyczące wzajemnych roszczeń wynikają z różnicy w ocenie przyczyn 23-dniowego przedłużenia prac modernizacyjnych kotła, które były realizowane w 2016 r. W ocenie Emitenta wpływ na przebieg prac obejmujących modernizację „wiekowego”, a zarazem czynnego kotła miały opóźnienia projektowe Klienta, nie przekazywania na czas przez Valmet frontów robót,

a także częstych zmian harmonogramu prac wynikających ze złej koordynacji przez Valmet prac jego podwykonawców. Na moment wyłączenia kotła ze strony Emitenta zmobilizowanych było prawie 300 pracowników, niemniej jednak w momencie jego otwarcia nie przekazano odpowiedniego frontu robót, co spowodowało zakłócenie uzgodnionego planu realizacji projektu i przełożyło się na niższą ogólną wydajność pracy. W związku z faktem, iż przesunięcie harmonogramu nastąpiło z przyczyn niezależnych od Emitenta, a Spółka realizowała roboty ponosząc dodatkowe koszty, zgodnie z ustaleniami z Zamawiającym, dla sprawnego zakończenia inwestycji, rozliczenie robót przełożono na zakończenie kontraktu. Niestety pomimo wielomiesięcznych rozmów wyjaśniających Zamawiający stopniowo zmieniał swoje stanowisko i ostatecznie zgłosił roszczenia względem Emitenta. Uznanie w pełni roszczeń zgłoszonych przez Zamawiającego po uwzględnieniu dokonanych już odpisów aktualizujących wartość wstrzymanych należności spowodowałoby dodatkowe pogorszenie wyniku o 1,2 mln EUR, (tj. 5,3 mln zł). Ze względu na niemające merytorycznego ani prawnego uzasadnienia żądania Zamawiającego Emitent podjął decyzję o nie obejmowaniu dodatkowych roszczeń w kwocie 1,2 mln EUR rezerwą.

- Emitent - dokonanie aktualizacji budżetu jednego z kontraktów krajowych realizowanego dla branży petrochemicznej, efektem czego było obniżenie wyniku na realizowanym kontrakcie, a w konsekwencji obniżenie jednostkowego i skonsolidowanego wyniku finansowego brutto za 2016 r. o kwotę 19,9 mln zł. Aktualizacji budżetu dokonano po prowadzeniu okresowej rewizji długoterminowych umów budowlanych w zakresie szacowanych przychodów i kosztów, efektem czego było zidentyfikowanie zdarzeń, które znalazły, a także znajdują odzwierciedlenie w dodatkowych kosztach oraz przychodach przedmiotowego kontraktu,
- MZ GPBP - odstąpienie od przedwstępnej umowy sprzedaży zawartej ze spółką Nordhale Investments Sp. z o. o. (dalej: Nordhale) należącą do Grupy Pinnacle, dotyczącej nieruchomości obejmującej działki zlokalizowane w Gliwicach przy ulicy Pszczyńskiej 306. Wartość nieruchomości określonej powyżej w przedmiotowej umowie przedwstępnej wynosiła 12,3 mln zł netto (rb 60/2016 z dnia 27 lipca 2016 r.).
- Emitent – odstąpienie od przedwstępnych umów sprzedaży zawartych ze spółkami należącymi do Grupy Pinnacle celem ich dalszej odsprzedaży innym zewnętrznym podmiotom (rb nr 43/2016 z dnia 01 czerwca 2016 r., rb nr 06/2017 z dnia 31 stycznia 2017 r.), dotyczących następujących nieruchomości:
  - Katowice, ul. Miedziana 15 - podpisanie umowy z nowym nabywcą nastąpiło po dniu bilansowym,
  - Katowice, ul. Lwowska 38 - podpisanie umowy sprzedaży części nieruchomości z nowym nabywcą nastąpiło w czerwcu 2016 r.
  - Sosnowiec, ul. Baczyńskiego - podpisanie umowy na część nieruchomości z nowym nabywcą nastąpiło po dniu bilansowym.
- Emitent – umowa ramowa z Credit Agricole Bank Polska S.A. w sprawie zawierania transakcji walutowych oraz walutowo-odsetkowych na mocy której limit transakcyjny, w ramach którego Emitent zawiera transakcje, wynosi 25 mln zł (rb 16/2016 z dnia 10 marca 2016 r.),
- Emitent - Aneks do Umowy o linię gwarancyjną zawartej z Credit Agricole Bank Polska S.A., na mocy którego przedłużony został termin do którego mogą być udzielane gwarancje i regwarancje oraz otwierane akredytywy tj.

do dnia 30 czerwca 2017 r. oraz zwiększona została linia gwarancyjna z kwoty 60 mln zł do kwoty 85 mln zł (rb nr 57/2016 z dnia 01 lipca 2016 r.).

- Emitent – aneksy do Umowy Ramowej z mBank S.A., na mocy których ostatecznie zwiększono limit na gwarancje do kwoty 73,9 mln zł, wydłużono okres wykorzystywania limitu gwarancyjnego do dnia 05 lutego 2018 r., wydłużono maksymalny termin ważności wystawianych gwarancji do dnia 5 lutego 2025 r. oraz zwiększono wartość hipoteki do kwoty 96,1 mln zł.
- Emitent - aneks do umowy wielocelowej linii kredytowej (dawniej: Umowa linii gwarancji) zawartej z Bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. (dawniej: BNP Paribas Bank Polska S.A.) na mocy którego zwiększono limit kredytowy do kwoty 50 mln, zwiększono wartość jednej z hipotek zabezpieczających limit kredytowy do kwoty 75 mln zł oraz ustanowiono nowe zabezpieczenie limitu kredytowego, tj. hipotekę na kolejnej nieruchomości Okres udostępnienia linii kredytowej zgodnie z umową upłynął 03 sierpnia 2016 r. (rb 18/2016 z dnia 15 marca 2016 r.).
- Emitent – umowa z Raiffeisen Bank Polska S.A. (Bank), przedmiotem której jest odnawialny limit wierzytelności w maksymalnej wysokości 40 mln zł, w ramach którego udzielane są gwarancje dobrego wykonania, gwarancje rękojmi, gwarancje przetargowe oraz gwarancje zwrotu zaliczki. Gwarancje będą udzielane na wniosek Emitenta i mogą dotyczyć zobowiązań Emitenta lub spółek z Grupy Kapitałowej Emitenta: Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A. oraz Mostostal Zabrze Realizacje Przemysłowe S.A. Ostateczny termin spłaty limitu to 31 sierpnia 2027 r., a ostateczny termin wykorzystania limitu to 31 sierpnia 2017 r. Zabezpieczeniem przyznanego limitu są m.in. cesje należności z tytułu kontraktów Emitenta oraz oświadczenie Emitenta o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 par. 1 pkt 5 kodeksu postępowania cywilnego do kwoty 60 mln zł (rb nr 64/2016 z dnia 4 października 2016 r.). Po dniu bilansowym Emitent podpisał aneks do Umowy z Bankiem na mocy którego limit wierzytelności w wysokości 40 mln zł dostępny będzie w formie gwarancji, natomiast 4,8 mln zł dostępnych będzie w formie kredytu w rachunku bieżącym. Na mocy aneksu ustanowiono jako dodatkowe zabezpieczenie hipotekę na dwóch nieruchomościach.
- Emitent – umowa zlecenia o okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych zawarta z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A., której przedmiotem jest odnawialny limit w maksymalnej wysokości 20 mln zł. Zabezpieczeniem przyznanego limitu jest sześć weksli własnych in blanco z wystawienia Emitenta wraz z deklaracją wekslową. Po dniu bilansowym Emitent podpisał aneks do przedmiotowej umowy na mocy którego okres obowiązywania umowy został przedłużony do 23 kwietnia 2018 r.
- Emitent - poza umowami wykazanymi powyżej, umowy z podmiotami zewnętrznymi dot. sprzedaży nieruchomości zlokalizowanych w Zabrze przy ul. Piłsudskiego 83 oraz Wolności 191, Katowicach przy ul. Wandy oraz Lwowskiej 38, Dąbrowie Górniczej przy ul. Roździeńskiego 3 i innych mniejszych nieruchomości nieprodukcyjnych. Proces sprzedaży ww. nieruchomości jest jednym z elementów reorganizacji majątku Grupy mającej na celu zmniejszenie kosztów funkcjonowania oraz efektywniejsze wykorzystanie majątku (rb 11/2016 z dnia 26 lutego, rb 19/2016 z dnia 15 marca 2016 r., rb 20/2016 z dnia 23 marca 2016 r., rb 24/2016 z dnia 01 kwietnia 2016 r. oraz rb 32/2016 z dnia 27 kwietnia 2016 r., 43/2016 z dnia 01 czerwca 2016 r.).

3.5 Pożyczki

Emitent

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Emitent nie posiadał zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek, natomiast należności z tytułu pożyczek udzielonych przez Emitenta wynosiły na dzień 31 grudnia 2016 r. 966 tys. zł. Należności te dotyczyły pożyczki udzielonej spółce zależnej, tj.: MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A. („MZ KP S.A.”).

L.P.	Podmiot	Kwota (w tys. zł)	Oprocentowanie	Termin wymagalności
1.	MZ KP S.A.	966	WIBOR 1M + marża Emitenta	30.04.2019

Tabela 5. Pożyczki udzielone przez Emitenta spółkom zależnym wg stanu na 31 grudnia 2016 r.

Umowa dot. udzielonej pożyczki była zawarta na warunkach rynkowych i nie miała istotnego wpływu na sytuację majątkową, finansową oraz wynik finansowy MOSTOSTALU ZABRZE.

Grupa Kapitałowa

Spółki zależne z Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE na dzień 31 grudnia 2016 r. nie posiadały innych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek, poza pożyczką wykazaną powyżej.

Tym samym, po uwzględnieniu wyłączeń konsolidacyjnych, Grupa Kapitałowa MOSTOSTAL ZABRZE nie posiadała na dzień 31 grudnia 2016 r. żadnych zobowiązań z tyt. zaciągniętych pożyczek, ani należności z tyt. pożyczek udzielonych.

3.6 Kredyty

Emitent

Na dzień 31 grudnia 2016 r. zobowiązania Emitenta z tytułu zaciągniętych kredytów wynosiły łącznie 22.710 tys. zł, z tego:

- stan zadłużenia z tyt. kredytów długoterminowych 1.412 tys. zł,
- stan zadłużenia z tyt. kredytów krótkoterminowych 21.298 tys. zł,

Tym samym, zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych uległy zwiększeniu w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2015 r. o 6.341 tys. zł.

Zobowiązania kredytowe Emitenta wg zwartych umów przedstawia poniższa tabela:

L.P.	Bank	Zadłużenie na 31.12.2016 (w tys. zł)	Rodzaj kredytu	Termin wymagalności
1.	mBank S.A.	8.699	Kredyt w rachunku bieżącym	02.02.2018
2.	mBank S.A.	11.370	Kredyt inwestycyjny	29.12.2017
3.	mBank S.A.	2.098	Kredyt inwestycyjny	20.01.2019
	Volkswagen			01.08.2018
4.	Bank	319	Kredyty dot. zakupów samochodów	
	Volkswagen			01.08.2018
5.	Bank	224	Kredyty dot. zakupów samochodów	15.10.2018
	Razem.	22.710		

Tabela 6. Stan zadłużenia kredytowego Emitenta wg stanu na 31 grudnia 2016 r.

Wszelkie informacje o podpisanych umowach kredytowych zawarte są w pkt 13.2 oraz 13.7 niniejszego Sprawozdania oraz w notach 17 i 20 Rocznej jednostkowego sprawozdania finansowego.

Grupa Kapitałowa

Łącznie zadłużenie z tytułu zaciągniętych kredytów dla całej Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosiło 34.905 tys. zł, co oznacza zwiększenie o 4.900 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego.

Struktura tych zobowiązań prezentowała się następująco:

- długoterminowe kredyty bankowe 1.780 tys. zł,
- krótkoterminowe kredyty bankowe 33.125 tys. zł.

Wszelkie informacje o podpisanych umowach kredytowych zawarte są w pkt 1.3.3 niniejszego Sprawozdania oraz w notach 19 i 24 Rocznej skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3.7 Poręczenia i gwarancje

Emitent

Łączna wartość udzielonych przez Emitenta poręczeń wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosła 8.089 tys. zł i dotyczyła zobowiązań spółek zależnych. Poręczenia te uległy zmniejszeniu w porównaniu do roku poprzedniego o 2.178 tys. zł.

W 2016 r. Emitent udzielił poręczenia obligacji wyemitowanych przez spółkę zależną MZ Realizacje Przemysłowe S.A. i objętych przez spółkę zależną PI Biprohut Sp. z o.o. o wartości 3.000 tys. zł. Poręczenia udzielone dwóm spółkom zależnym w okresach wcześniejszych dot. gwarancji.

Emitent nie udzielił w 2016 r. żadnych gwarancji, natomiast łączna wartość gwarancji wystawionych na zlecenie Emitenta w związku z realizacją kontraktów budowlanych na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosła 128.397 tys. zł, w tym za zobowiązania spółek zależnych MZ Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A., MZ Realizacje Przemysłowe S.A., PRInż S.A. oraz PI Biprohut Sp. z o.o. – 21.933 tys. zł.

Stan należności warunkowych z tytułu otrzymanych gwarancji i poręczeń na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosił 50.431 tys. zł i tym samym zwiększył się o 16.897 tys. zł w porównaniu ze stanem na koniec 2015 r.

Grupa Kapitałowa

W 2016 r. spółki zależne z Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE nie udzieliły żadnego poręczenia, natomiast łączna wartość gwarancji wystawionych na zlecenie spółek zależnych w związku z realizacją kontraktów budowlanych na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosła 67.752 tys. zł. Dla porównania na dzień 31 grudnia 2015 r. zobowiązania te wyniosły 71.911 tys. zł.

Tym samym, na dzień 31 grudnia 2016 r. łączny stan zobowiązań pozabilansowych Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE z tytułu udzielonych poręczeń i wystawionych na zlecenie Grupy gwarancji wynosi 201.238 tys. zł i zmniejszył się o 33.973 tys. zł. w stosunku do 31 grudnia 2015 r.

3.8 Transakcje z podmiotami powiązanymi

W okresie sprawozdawczym Emitent oraz jednostki od niego zależne nie zawarły żadnych transakcji z podmiotami powiązanymi na warunkach innych niż rynkowe mających istotny wpływ na sytuację majątkową, finansową oraz wynik finansowy Emitenta, a także pozostałych spółek z Grupy Kapitałowej.

Informacje w zakresie danych liczbowych dotyczących podmiotów powiązanych ujęto w pkt 3.8 Informacji dodatkowej Roczno-go jednostkowego Sprawozdania Finansowego oraz w pkt 3.8 Informacji dodatkowej Roczno-go skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego .

3.9 Czynniki i zdarzenia, w tym o nietypowym charakterze, wpływające na działalność i sprawozdanie finansowe

W Grupie Kapitałowej nie wystąpiły w okresie sprawozdawczym istotne pozycje co do rodzaju lub kwoty wpływające na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na rodzaj, wielkość lub wywierany wpływ, za wyjątkiem:

- u Emitenta istotny wpływ na wielkość przychodów finansowych miała naliczona dywidenda od spółek zależnych Emitenta, która wyniosła 4.728 tys. zł.

- u Emitenta istotny wpływ na wielkość pozostałych kosztów operacyjnych miało ujęcie skutków porozumienia zawartego z DBT Technologies (Pty) ("DBT") w sprawie ostatecznego rozliczenia finansowego kontraktów na montaż filtrów workowych spalin w elektrowniach opalanych węglem kamiennym w Kusile i Medupi w RPA, w wyniku którego Emitent zapłaci DBT kwotę 40 mln ZAR, co na 30 czerwca 2016 r. stanowiło równowartość 10,8 mln zł.
- u Emitenta istotny wpływ na wielkość przychodów ze sprzedaży, a także na wielkość pozostałych kosztów operacyjnych miało przeszacowanie przychodów dotyczących kontraktu pn.: "Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji" w łącznej kwocie ok. 2 mln EUR (tj. 8,9 mln zł) oraz o dokonaniu odpisów aktualizujących wartość należności w kwocie 1,6 mln EUR (tj. 6,9 mln zł). Działania te przełożyły się na pogorszenie wyniku na tym kontrakcie, a tym samym wpłynęły na obniżenie wyniku finansowego netto za rok 2016 w łącznej wysokości 3,7 mln EUR (tj. 15,8 mln zł). Informację o zaistniałym sporze z Klientem, tj. firmą Valmet AB i jego roszczeniach wykazano w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania.
- u Emitenta istotny wpływ na wielkość wyniku brutto ze sprzedaży (obniżenie o kwotę 19,9 mln zł) miało dokonanie aktualizacji budżetu kontraktu krajowego realizowanego dla branży petrochemicznej. Szersza informacja na ten temat w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania.
- u Emitenta istotny wpływ na przepływy pieniężne miał fakt, iż w dniu 23 czerwca 2016 r. zanotowano wpływ środków pieniężnych w wysokości 17 mln zł, będący wynikiem ostatecznej realizacji umowy z Bankiem Zachodnim WBK S.A. ("BZ WBK S.A." - następcą prawnym Kredyt Banku S.A.), dotyczącej wierzytelności Emitenta zgłoszonych do masy upadłościowej Reliz Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej ("Reliz") oraz wszelkich roszczeń wobec tejże spółki związanych z inwestycją polegającą na wybudowaniu budynku Uni Centrum (obecnie: Altus) w Katowicach. W związku ze spełnieniem w 2015 r. warunków przedmiotowej umowy przychody z tytułu przeniesienia cedowanej na rzecz BZ WBK S.A. wierzytelności w ww. kwocie zostały przez Emitenta ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok obrotowy 2015.

4. WYNIKI EKONOMICZNO- FINANSOWE SPÓŁKI

4.1 Zasady sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego

Zasady sporządzania jednostkowego sprawozdania finansowego za 2016 r. zostały opisane w pkt. 3.2 „Podstawy sporządzania oraz opis zasad rachunkowości przyjętych przy sporządzaniu raportu” Roczno-jednostkowego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 roku”.

4.2 Sytuacja finansowa Mostostal Zabrze S.A.

Wyniki finansowe uzyskane przez MOSTOSTAL ZABRZE w 2016 r. w porównaniu z wynikami za 2015 r. przedstawia poniższa tabela.

w tys. zł

	2016	2015	2016/2015
Przychody ze sprzedaży	302 387	234 984	129 %
Wynik brutto ze sprzedaży	/-/ 9.188	24 547	x
Koszty ogólnego zarządu	20 512	18 360	112 %
Wynik na sprzedaży	/-/ 29 700	6 187	x
Wynik z działalności operacyjnej	/-/ 45 264	/-/ 890	x
Wynik brutto	/-/ 40 197	9 294	x
Podatek dochodowy	/-/ 2 529	/-/ 1 972	128%
Wynik netto	/-/ 37 668	11 266	x
Całkowite dochody netto	/-/ 37 867	11 292	x

Tabela 7. Zestawienie podstawowych wielkości ze sprawozdania z całkowitych dochodów za lata 2016 i 2015.

Przychody ze sprzedaży Emitenta za 2016 r. osiągnęły poziom 302.387 tys. zł i w porównaniu do przychodów ze sprzedaży uzyskanych w 2015 roku zwiększyły się o 29%.

Wynik brutto na sprzedaży Emitenta w 2016 r. wyniósł /-/9.188 tys. zł. Odnotowana na tym poziomie strata to wynik przede wszystkim przeszacowania przychodów ze sprzedaży na kontrakcie pn.: "Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji" (szerzej opisano w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania) w kwocie ok. 2 mln EUR (tj. 8,9 mln zł) oraz dokonanej aktualizacji budżetu jednego z kontraktów krajowych realizowanego dla branży petrochemicznej, w wyniku czego obniżono wynik kontraktu o 19,9 mln zł (szerzej opisano w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania).

Po pokryciu kosztów ogólnego zarządu, które wyniosły 20.512 tys. zł Emitent zanotował stratę na sprzedaży w wysokości 29.700 tys. zł.

Główny wpływ na wynik odnotowany na pozostałej działalności operacyjnej oraz na działalności finansowej, który wyniósł odpowiednio (-) 15.564 tys. zł oraz 5.067 tys. zł, miał przede wszystkim:

- efekt zawartego z firmą DBT Technologies (Pty) porozumienia dotyczącego ostatecznego rozliczenia finansowego kontraktów na montaż filtrów workowych spalin w elektrowniach opalanych węglem kamiennym

w Kusile i Medupi w RPA, w kwocie 40.000 tys. ZAR, tj. 10.792 tys. zł, ujęty w pozostałych kosztach operacyjnych (szerzej opisane w pkt. 3.4.3 niniejszego sprawozdania),

- dokonanie odpisów aktualizujących wartość należności na kontrakcie pn.: "Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji" w kwocie 1,6 mln EUR (tj. 6,9 mln zł), ujętych w pozostałych kosztach operacyjnych (szerzej opisano w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania),
- przychody finansowe z tytułu dywidend w wysokości 4.731 tys. zł, w tym otrzymanych od spółek zależnych w wysokości 4.728 tys. zł,
- zyski z tytułu sprzedaży nieruchomości objętych procesem reorganizacji majątku MOSTOSTALU w kwocie 4.749 tys. zł.

Po uwzględnieniu wyników na pozostałej działalności operacyjnej oraz na działalności finansowej Emitent zamknął 2016 r. stratą brutto na poziomie (-) 40.197 tys. zł.

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za 2016 r. wyniósł +/- 2.529 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Spółka wykazała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 6.943 tys. zł, które w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2015 r. zwiększyły się o 2.913 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosły natomiast 3.868 tys. zł i w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2015 r. zwiększyły się o 266 tys. zł.

Strata netto ukształtowała się na poziomie (-) 37.668 tys. zł, natomiast ujemne całkowite dochody netto wyniosły (-) 37.867 tys. zł.

4.3 Ocena zarządzania zasobami finansowymi. Podstawowe wskaźniki

Sytuację finansową Emitenta w okresie 2016 roku charakteryzują wybrane parametry ekonomiczno-finansowe wyszczególnione w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w sprawozdaniu z całkowitych dochodów oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Ocena sytuacji finansowej MOSTOSTALU ZABRZE została przeprowadzona w oparciu o zweryfikowane przez biegłych rewidentów sprawozdania finansowe za lata 2016 i 2015.

1. Ocena rentowności

Kształtowanie się poszczególnych wskaźników rentowności Emitenta przedstawia poniższa tabela:

	2016	2015
Przychody ze sprzedaży (w tys. zł)	302 387	234 984
Rentowność brutto na sprzedaży	-1/3,0%	10,4%

(wynik brutto na sprzedaży/przychody ze sprzedaży)

Rentowność brutto	/-13,3%	4,0%
<i>(wynik finansowy brutto/przychody ze sprzedaży)</i>		
Rentowność netto	/-12,5%	4,8%
<i>(wynik finansowy netto/przychody ze sprzedaży)</i>		
Rentowność kapitału własnego	/-26,7%	6,3%
<i>(wynik finansowy netto/kapitał własny)</i>		
Rentowność majątku (aktywów)	/-11,2%	4,0%
<i>(wynik finansowy netto/suma bilansowa)</i>		

Tabela 8. Przychody ze sprzedaży oraz wskaźniki rentowności.

Przychody ze sprzedaży w 2016 r. odnotowały w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego 29%-owy wzrost jednak w wyniku zdarzeń jednorazowych wykazanych w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania Emitent odnotował stratę na poziomie wyniku brutto na sprzedaży w wysokości /- 9,2 mln zł, a tym samym deficytowość wyniosła /- 3 %.

Istotny wpływ na wielkość wyniku z działalności operacyjnej miał także brak porozumienia w sprawie uznania przychodów i należności Emitenta związanych z realizowanymi w RPA kontraktami na montaż filtrów workowych spalin w elektrowniach opalanych węglem kamiennym w Kusile i Medupi oraz kontraktu pn.: "Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji" (szerzej opisane w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania).

Ostatecznie Emitent zamknął rok 2016 stratą na poziomie 37,7 mln zł, z deficytowością poziomie 12,5%.

2. Ocena płynności

Oceny płynności finansowej dokonano na podstawie analizy poziomu i struktury kapitału obrotowego oraz wskaźników rotacji podstawowych składników kapitału obrotowego, jak również na podstawie analizy poziomu wskaźników płynności.

	Poziom kapitału obrotowego	2016 (tys. zł)	2015 (tys. zł)
1.	Majątek obrotowy	170.512	109.882
2.	Zobowiązania bieżące (krótkoterminowe)	189.149	82.215
3.	Kapitał obrotowy (1-2)	- 18.637	27.667
4.	Udział kapitału obrotowego w finansowaniu majątku obrotowego (3/1)	/-11%	25%

Tabela 9. Kapitał obrotowy

Na dzień 31 grudnia 2016 r. kapitał obrotowy, tj. różnica pomiędzy wielkością aktywów bieżących a wielkością zobowiązań krótkoterminowych wyniosła +/- 18.637 tys. zł i tym samym zmniejszył się w stosunku do 2015 r. o 46.304 tys. zł.

Cykle Rotacji:	2016 (dni)	2015 (dni)
Wskaźnik obrotu należności (należności krótkoterminowe netto z tytułu dostaw x liczba dni okresu/przychody ze sprzedaży)	108	111
Wskaźnik obrotu zobowiązań (zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw x liczba dni okresu/koszty)	132	99

Tabela 10. Wskaźniki rotacji.

Analiza cykli rotacji zobowiązań i należności wykazała, iż spadł wskaźnik rotacji należności z tytułu dostaw i usług, natomiast wskaźnik rotacji zobowiązań liczony w dniach odnotował wzrost.

Ocena płynności

	2016	2015
Płynność I stopnia (bieżąca) (aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe)	0,90	1,34
Płynność II stopnia (szybka) (aktywa obrotowe – zapasy/zobowiązania krótkoterminowe)	0,90	1,33

Tabela 11. Wskaźniki płynności.

Oba zaprezentowane wskaźniki płynności według stanów na dzień 31 grudnia 2016 r. zanotowały spadek w stosunku do poziomu uzyskanego na koniec 2015 r.

W 2016 r. Emitent posiadał zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań.

4.4 Prognozy wyników finansowych

Emitent nie publikował prognoz wyników finansowych dla jednostki dominującej ani dla Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE na rok 2016 jak również na kolejne lata obrotowe.

5. WYNIKI EKONOMICZNO- FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL-ZABRZE

5.1 Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Zasady sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2016 r. zostały opisane w pkt. 3.2 „Podstawy sporządzania oraz opis zasad rachunkowości przyjętych przy sporządzaniu raportu” Roczego skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 roku”.

5.2 Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze

Skonsolidowane wyniki finansowe uzyskane przez Grupę Kapitałową MOSTOSTAL ZABRZE w 2016 r. w porównaniu z skonsolidowanymi wynikami za 2015 r. przedstawia poniższa tabela.

w tys. zł

	2016	2015	2016/2015
Przychody ze sprzedaży	792.312	759.624	104 %
Wynik brutto ze sprzedaży	36.151	57.578	63%
Koszty ogólnego zarządu	47.061	45.182	104 %
Wynik na sprzedaży	/-/ 10.933	12.371	x
Wynik z działalności operacyjnej	/-/ 19 682	8.789	x
Wynik brutto	/-/ 22.697	3.916	x
Podatek dochodowy	/-/ 96	1.434	x
Wynik netto	/-/ 22.601	2.482	x
Wynik netto przypadające na udziały niekontrolujące	/-/ 22.803	1.897	x
Całkowite dochody netto	/-/ 22.762	188	x
Całkowite dochody netto przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej	/-/ 22.960	/-/ 325	x

Tabela 12. Zestawienie podstawowych wielkości ze sprawozdania z całkowitych dochodów za lata 2016 i 2015.

Skonsolidowane przychody ze sprzedaży Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze za 2016 r. osiągnęły poziom 792.312 tys. zł i w porównaniu do przychodów ze sprzedaży uzyskanych w 2015 roku zwiększyły się o 4%.

Wynik brutto na sprzedaży uzyskany przez Grupę Kapitałową w 2016 r. wyniósł 36.151 tys. zł, z rentownością 4,6%. Spadek marży brutto na sprzedaży to przede wszystkim efekt odnotowania na tym poziomie straty przez Emitenta. Po pokryciu kosztów ogólnego zarządu, które wyniosły 47.061 tys. zł Grupa Kapitałowa zanotowała stratę na sprzedaży w wysokości 10.933 tys. zł.

Główny wpływ na wynik odnotowany na pozostałej działalności operacyjnej oraz na działalności finansowej, który wyniósł odpowiednio (-) 8.749 tys. zł oraz +/- 3.015 tys. zł, miał przede wszystkim:

- efekt zawartego przez Emitenta z firmą DBT Technologies (Pty) porozumienia dotyczącego ostatecznego rozliczenia finansowego kontraktów na montaż filtrów workowych spalin w elektrowniach opalanych węglem kamiennym w Kusile i Medupi w RPA, w kwocie 40.000 tys. ZAR, tj. 10.792 tys. zł, ujęty w pozostałych kosztach operacyjnych (szerzej opisane w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania),
- dokonanie przez Emitenta odpisów aktualizujących wartość należności na kontrakcie pn.: "Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji" w kwocie 1,6 mln EUR (tj. 6,9 mln zł), ujętych w pozostałych kosztach operacyjnych (szerzej opisano w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania),
- zyski z tytułu sprzedaży nieruchomości objętych procesem reorganizacji majątku Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE w kwocie 5.040 tys. zł.

Po uwzględnieniu wyników na pozostałej działalności operacyjnej oraz na działalności finansowej Grupa Kapitałowa zamknęła 2016 r. stratą brutto na poziomie (-) 22.697 tys. zł.

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za 2016 r. wyniósł +/- 96 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa Kapitałowa wykazała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 19.913 tys. zł, które w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2015 r. zwiększyły się o 1.210 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosły natomiast 14.907 tys. zł i zmniejszyły się o 1.092 tys. zł w porównaniu do dnia 31 grudnia 2015 r.

Strata netto ukształtowała się na poziomie (-) 22.601 tys. zł, w tym strata przypadająca na udziały niekontrolujące wyniosła (-) 22.803 tys. zł, natomiast ujemne całkowite dochody netto przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej wyniosły (-) 22.960 tys. zł.

5.3 Struktura aktywów i pasywów skonsolidowanego bilansu

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. suma aktywów i pasywów skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wyniosła 548.572 tys. zł i tym samym utrzymała się na poziomie zbliżonym do stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.

Główne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy MOSTOSTAL ZABRZE na dzień 31 grudnia 2016 roku w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2015 roku przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł).

AKTYWA	31.12.2016	31.12.2015	struktur	
			struktura na 31.12.2016	a na 31.12.2015
A. Aktywa trwałe (długoterminowe)	196 531	176 084	36%	33%
1. Rzeczowe aktywa trwałe	98 959	103 163	18%	19%
2. Nieruchomości inwestycyjne	75 246	51 443	14%	10%
3. Wartości niematerialne	1 953	2 315	0,4%	0,4%
4. Długoterminowe aktywa finansowe	460	460	0,1%	0,1%
5. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	19 913	18 703	4%	3%
B. Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	323 077	307 073	59%	57%
1. Zapasy	33 749	31 850	6%	6%
2. Krótkoterminowe należności	221 541	180 218	40%	33%
3. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	42 757	50 116	8%	9%
4. Należności z tytułu podatku dochodowego	3 962	2 217	1%	0%
5. Krótkoterminowe aktywa finansowe	2 797	339	1%	0%
6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	18 271	42 333	3%	8%
C. Aktywa sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	28 964	57 952	5%	11%
Aktywa razem	548 572	541 109	100%	100%
PASYWA	31.12.2016	31.12.2015	struktura na 31.12.2016	struktura na 31.12.2015
A. Kapitał własny razem	232 730	265 290	42%	49%
A1. Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej	229 953	253 662	42%	47%
1. Kapitał podstawowy	149 131	149 131	27%	28%
2. Kapitał zapasowy	98 044	95 744	18%	18%
3. Kapitał rezerwowowy	9 321	7 315	2%	1%
4. Kapitał z aktualizacji wyceny	(5 956)	(5 727)	-1%	-1%
5. Zysk/strata z lat ubiegłych i roku bieżącego, w tym:	(20 587)	7 199	-4%	1%
- zysk/strata z lat ubiegłych	2 216	5 302	0%	1%
- zysk/strata okresu bieżącego	(22 803)	1 897	-4%	0%
A2. Kapitał własny przypadający na udziały niekontrolujące	2 777	11 628	1%	2%
B. Zobowiązania długoterminowe	37 096	51 827	7%	10%
1. Długoterminowe rezerwy	14 906	16 528	3%	3%
2. Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	14 907	15 999	3%	3%

3. Długoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	1 780	14 043	0%	3%
4. Pozostałe długoterminowe zobowiązania finansowe	5 484	5 234	1%	1%
5. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19	23	0%	0%
C. Zobowiązania krótkoterminowe	278 746	223 953	51%	41%
1. Krótkoterminowe rezerwy	26 664	10 541	5%	2%
2. Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	33 125	15 962	6%	3%
3. Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania finansowe	4 226	3 613	1%	1%
4. Krótkoterminowe zobowiązania	192 739	173 515	35%	32%
5. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20 318	20 175	4%	4%
6. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	1 674	147	0%	0%
D. Zobowiązania dotyczące aktywów sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	39	0%	0%
Kapitał własny i zobowiązania razem	548 572	541 109	100%	100%

Tabela 13. Porównanie struktury sprawozdania z sytuacji finansowej w latach 2016 i 2015.

W analizowanym okresie znaczną zmianę w stosunku do dnia 31 grudnia 2015 r. w skonsolidowanych aktywach odnotowały głównie:

- krótkoterminowe należności z tyt. dostaw i usług (wzrost o 39,2 mln zł),
- nieruchomości inwestycyjne (wzrost o 23,8 mln zł),
- aktywach sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (zmniejszenie o 29 mln zł),
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty (zmniejszenie o 24 mln zł).

Po stronie pasywów istotnej zmianie uległy natomiast:

- krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług (wzrost o 17,5 mln zł)
- kapitały własne (zmniejszenie o 32,6 mln zł), na co wpływ miało przede wszystkim odnotowana strata bieżącego okresu.
- krótkoterminowe rezerwy (wzrost o 16,1 mln zł).

5.4 Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Sytuację finansową Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE w okresie 2016 roku charakteryzują wybrane parametry ekonomiczno-finansowe wyszczególnione w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w sprawozdaniu z całkowitych dochodów oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Ocena sytuacji finansowej Grupy

Kapitałowej MOSTOSTALU ZABRZE została przeprowadzona w oparciu o zweryfikowane przez biegłych rewidentów sprawozdania finansowe za lata 2016 i 2015.

1. Ocena rentowności

Kształtowanie się poszczególnych wskaźników rentowności Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE przedstawia poniższa tabela:

	2016	2015
Przychody ze sprzedaży (w tys. zł)	792 312	759 624
Rentowność brutto na sprzedaży	4,6%	7,6%
<i>(wynik brutto na sprzedaży/przychody ze sprzedaży)</i>		
Rentowność brutto	/-/ 2,9%	0,5%
<i>(wynik finansowy brutto/przychody ze sprzedaży)</i>		
Rentowność netto	/-/ 2,9%	0,3%
<i>(wynik finansowy netto/przychody ze sprzedaży)</i>		
Rentowność kapitału własnego	/-/ 9,7%	0,9%
<i>(wynik finansowy netto/kapitał własny)</i>		
Rentowność majątku (aktywów)	/-/ 4,1%	0,5%
<i>(wynik finansowy netto/suma bilansowa)</i>		

Tabela 14. Przychody ze sprzedaży oraz wskaźniki rentowności.

Skonsolidowane przychody ze sprzedaży w 2016 r. odnotowały w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego 4%-owy wzrost jednak w wyniku zdarzeń jednorazowych, które dotyczyły Emitenta (wykazane w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania) Grupa Kapitałowa odnotował spadek wyniku brutto na sprzedaży, a tym samym rentowności na tym poziomie z 7,6 % za 2015 r. do 4,6% w 2016 r.

Istotny wpływ na wielkość wyniku z działalności operacyjnej miał także brak porozumienia w sprawie uznania przychodów i należności Emitenta związanych z realizowanymi w RPA kontraktami na montaż filtrów workowych spalin w elektrowniach opalanych węglem kamiennym w Kusile i Medupi oraz kontraktu pn.: "Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji" (szerzej opisane w pkt 3.4.3 niniejszego sprawozdania).

Ostatecznie Grupa Kapitałowa zamknęła rok 2016 stratą netto w wysokości 22,6 mln zł, a tym samym deficytowość wyniosła +/- 2,9 %.

2. Ocena płynności

Oceny płynności finansowej dokonano na podstawie analizy poziomu i struktury kapitału obrotowego oraz wskaźników rotacji podstawowych składników kapitału obrotowego, jak również na podstawie analizy poziomu wskaźników płynności.

Poziom kapitału obrotowego		2016 (tys. zł)	2015 (tys. zł)
1.	Majątek obrotowy	323.077	307.073
2.	Zobowiązania bieżące (krótkoterminowe)	278.746	223.953
3.	Kapitał obrotowy (1-2)	44.331	83.120
4.	Udział kapitału obrotowego w finansowaniu majątku obrotowego (3/1)	14%	27%

Tabela 15. Kapitał obrotowy

Na dzień 31 grudnia 2016 r. kapitał obrotowy Grupy Kapitałowej, tj. różnica pomiędzy wielkością aktywów bieżących a wielkością zobowiązań krótkoterminowych wyniosła 44.331 tys. zł i tym samym zmniejszył się w stosunku do 2015 r. o 38.789 tys. zł.

Cykle Rotacji:	2016 (dni)	2015 (dni)
Wskaźnik obrotu należności (należności krótkoterminowe netto z tytułu dostaw x liczba dni okresu/przychody ze sprzedaży)	79	78
Wskaźnik obrotu zobowiązań (zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw x liczba dni okresu/koszty)	63	67

Tabela 16. Wskaźniki rotacji.

Analiza cykli rotacji zobowiązań i należności wykazała, iż zarówno wskaźnik rotacji należności z tytułu dostaw i usług, jak i wskaźnik rotacji zobowiązań liczony w dniach nie uległ istotnej zmianie.

Ocena płynności	2016	2015
Płynność I stopnia (bieżąca) (aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe)	1,16	1,37

Płynność II stopnia (szybka) (aktywa obrotowe – zapasy/zobowiązania krótkoterminowe)	1,04	1,23
---	------	------

Tabela 17. Wskaźniki płynności.

Oba zaprezentowane wskaźniki płynności według stanów na dzień 31 grudnia 2016 r. zanotowały niewielki spadek w stosunku do poziomu uzyskanego na koniec 2015 r.

6. PERSPEKTYWY ROZWOJU SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE oraz CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE ISTOTNE DLA ROZWOJU SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ

Zasadnicze znaczenie dla funkcjonowania MOSTOSTALU ZABRZE oraz jego rozwoju mają następujące czynniki zewnętrzne i wewnętrzne:

Czynniki zewnętrzne:

- sytuacja gospodarcza - tempo wzrostu PKB w 2017 roku wg prognozy Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową (IBnGR) opublikowanej 1 lutego 2017 roku wyniesie w Polsce 3 procent, co oznacza, że będzie ono nieco wyższe niż w roku 2016. Wzrost gospodarczy będzie przyspieszał w kolejnych kwartałach, ale jego kwartalna struktura nie będzie bardzo zróżnicowana – w pierwszym kwartale PKB wzrośnie o 2,8 procent, a w czwartym o 3,2 procent. W roku 2018 prognozowane jest dalsze, nieznaczne przyspieszenie wzrostu PKB, który wynieść powinien 3,2 procent.
- wartość dodana w budownictwie wg w/w prognozy obniżyła się w całym roku 2016 o 11,9 procent (w czwartym kwartale o 9,3 proc.), a produkcja sprzedana budownictwa spadła o 14,1 procent w skali roku oraz 11,3 procent w ostatnim jego kwartale. Przyczyny tego kryzysu są analogiczne, jak w przypadku wskazanego wyżej spadku dynamiki nakładów inwestycyjnych. W porównaniu z rokiem 2016, znacząco poprawi się sytuacja w sektorze budowlanym, który w ub. roku był pogrążony w głębokim kryzysie. W 2017 roku wartość dodana w budownictwie wzrośnie o 6,8 procent, co będzie możliwe przede wszystkim za sprawą odradzającego się popytu inwestycyjnego. Wartość dodana w budownictwie w 2018 roku wzrośnie o 7,7 procent.
- prognozowane odrodzenie popytu inwestycyjnego wg w/w prognozy będzie możliwe dzięki realizacji na większą skalę projektów inwestycyjnych w obszarze infrastruktury drogowej i kolejowej. Część projektów będzie pozostawała w 2017 roku w fazie projektowej, dlatego wzrost wartości nakładów inwestycyjnych będzie stosunkowo niewielki i nie umożliwi odrobienia spadku z roku poprzedniego. Barierą dla szybszego wzrostu inwestycji pozostawać będzie także utrzymująca się niska skłonność do inwestowania w sektorze

przedsiębiorstw. Sytuacja wyraźniej poprawi się w 2018 roku, kiedy to według prognozy Instytutu, inwestycje wzrosną o 7,1 procent.

- wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie wg danych opublikowanych 22 marca 2017 roku przez GUS, ukształtował się w marcu br. na poziomie minus 1,4 % (przed miesiącem minus 6,8 %). Poprawę koniunktury sygnalizuje 17,5% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie 18,9% (przed miesiącem odpowiednio 16,0% i 22,8%) – oceny dotyczące produkcji budowlano-montażowej, portfela zamówień i sytuacji finansowej są mniej negatywne od zgłaszanych w lutym. Ceny robót budowlano-montażowych mogą nieznacznie rosnąć.
- utrzymujący się potencjał inwestycyjny w segmencie obiektów kubaturowych oraz inwestycji zagranicznych w przemyśle, realizowanych między innymi na terenach specjalnych stref ekonomicznych.
- tempo realizacji inwestycji w ramach nowej perspektywy budżetu UE na lata 2014 – 2020 zakładającej ok. 82,5 mld euro z Funduszu Spójności na finansowanie inwestycji w Polsce.
- realizacja w kolejnych latach rządowego „Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”, zakładającego ponad bilion złotych na inwestycje.
- silna konkurencja na rynku usług budowlanych powodująca spadek cen usług budowlano – montażowych wpływający negatywnie na wysokość osiągniętych marż,
- poziom cen materiałów i usług budowlanych, mający wpływ na wynik realizowanych kontraktów.

Czynniki wewnętrzne:

- struktura Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. zapewniająca kompleksową realizację inwestycji „pod klucz” oraz wysoką jakość oferowanych usług,
- doświadczenie w realizacji specjalistycznych kontraktów w kraju i za granicą, rozpoznawalna marka oraz wiarygodność techniczna,
- wysoka aktywność na rynkach zagranicznych,
- wysoko wykwalifikowana i doświadczona kadra techniczna i ekonomiczna,
- wdrożony zintegrowany system informatyczny klasy ERP wspomagający zarządzanie,
- specjalistyczne uprawnienia, szczególnie w zakresie prowadzonej działalności produkcyjnej i montażowej,
- wdrożenie Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością obejmującego normy: jakościową - ISO 9001, środowiskową - ISO 14001, BHP 18001 oraz SCC.

7. CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻEŃ

Działalność prowadzona przez Emitenta oraz całą Grupę Kapitałową, podobnie jak to ma miejsce w przypadku innych firm sektora budowlanego, narażona jest na różnego rodzaju ryzyka, związane zarówno z sytuacją makroekonomiczną, jak i wewnętrzną Spółki i Grupy. Zewnętrzne i wewnętrzne czynniki wpływające na rozwój przedsiębiorstwa, determinujące również pewne ryzyko, opisano szczegółowo w pkt 6 niniejszego Sprawozdania.

Sytuacja makroekonomiczna wykazała, iż w okresie sprawozdawczym spółki z Grupy Kapitałowej Emitenta narażone był na następujące obszary ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko rynkowe:
  - ryzyko walutowe,
  - ryzyko stopy procentowej,
  - ryzyko cen towarów.

Głównym celem zarządzania ryzykiem w okresie sprawozdawczym było prawidłowe zdefiniowanie, przewidywanie i monitorowanie zmieniających się czynników zewnętrznych, które wywierają wpływ na działalność Emitenta i Grupy. MOSTOSTAL ZABRZE S.A. w okresie od 01 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. na bieżąco analizował potencjalne ryzyka, w celu ograniczenia ich negatywnego działania, przestrzegając procedur elastycznego reagowania na zmieniające się warunki zewnętrzne. Informacje dotyczące przyjętej przez Spółkę polityki zarządzania ryzykiem finansowym zostały ujęte w rocznym jednostkowym i skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2016 rok (pkt 3.4 Informacji dodatkowej do rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

Poza czynnikami ryzyka powszechnie występującymi w branży budowlanej, wpływ na przyszłą sytuację finansową Emitenta oraz Grupy będą miały również wyniki spraw sądowych, opisane w pkt. 10.1 niniejszego Sprawozdania oraz zaistniałych sporów opisanych w pkt. 3.4.3 niniejszego Sprawozdania.

8. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

8.1 Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent

W roku obrotowym 2016 r. Spółka podlegała zasadom ładu korporacyjnego opisanym w dokumencie Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016, uchwalonym przez Radę Nadzorczą GPW uchwałą nr 26/1413/2015 z dnia 13 października 2015 r., które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Tekst zbioru „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” jest publicznie dostępny na stronie internetowej GPW: https://www.gpw.pl/dobre_praktyki_spolek_regulacje.

8.2 Informacja na temat stosowanych rekomendacji

Polityka informacyjna i komunikacja z inwestorami

Spółka dbając o należytą komunikację z inwestorami i analitykami, podejmuje m.in. następujące działania, stosując tym samym wskazane w „Dobrych praktykach spółek notowanych na GPW 2016” poniższe rekomendacje:

- w sytuacji gdy w mediach rozpowszechniane są nieprawdziwe informacje, które istotnie wpływają na ocenę MOSTOSTALU ZABRZE, Emitent niezwłocznie po powzięciu takiej wiedzy podejmuje działania wyjaśniające, w tym m. in. zamieszcza na swojej stronie internetowej komunikaty zawierające stanowisko odnośnie do tych informacji – chyba, że charakter informacji i okoliczności ich publikacji dają podstawy uznać przyjęcie innego rozwiązania za bardziej właściwe,
- Emitent kierując się ideą społecznej odpowiedzialności biznesu (ang. Corporate Social Responsibility, tj. CSR) prowadzi działalność charytatywną w ramach utworzonego na ten cel Funduszu Celowego Darowizn. Na Fundusz przeznaczana jest część zysku netto Spółki zgodnie z decyzjami Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia. Cele, na które mogą zostać przekazane darowizny oraz procedurę przyznawania wsparcia i rozpatrywania wniosków, a także wszelkie informacje z tym związane określa Regulamin Funduszu zamieszczony na stronie internetowej Emitenta pod adresem: www.mz.pl/pl/page/fundusz-celowy,
- Spółka podejmuje szereg działań umożliwiających inwestorom, jak i analitykom zadawanie pytań i uzyskiwanie – z uwzględnieniem zakazów wynikających z obowiązujących przepisów prawa – wyjaśnień na tematy będące przedmiotem zainteresowania tych osób. Realizacja tej rekomendacji odbywa się zarówno poprzez organizowanie w okresach kwartalnych, tj. po publikacji raportów okresowych spotkań z inwestorami i analitykami oraz konferencji prasowych, jak i umożliwiając inwestorom zadawanie bezpośrednich pytań, przy wykorzystaniu wskazanego na stronie internetowej Emitenta kontaktu dla inwestorów,
- Spółka dokłada wszelkich starań, w tym z odpowiednim wyprzedzeniem podejmuje wszelkie czynności niezbędne dla sporządzania raportów okresowych, by umożliwić inwestorom zapoznanie się z osiągniętymi przez nią wynikami finansowymi w możliwie najkrótszym czasie po zakończeniu okresu sprawozdawczego, uwzględniając specyfikę branży budowlanej. Terminy publikacji raportów okresowych są zgodne z wymogami prawa i znacząco nie odbiegają od średniego upływu czasu na rynku wśród spółek budowlanych. W przypadku raportu rocznego za 2016 r. maksymalny termin jego publikacji wynika z harmonogramu prac biegłego rewidenta, opartego na terminach ustalonych w umowach zawartych w okresach wcześniejszych.

Zarząd i Rada Nadzorcza

Spółka mając świadomość, iż członkowie jej organów działają w interesie Spółki i ponoszą odpowiedzialność za jej działania podejmuje szereg czynności zmierzających do harmonijnej współpracy pomiędzy organami oraz zapobiegania sytuacjom, w którym zachodzi konflikt interesów lub rozdzwięk między wpływem na prowadzenie spraw Spółki a odpowiedzialnością za przedmiotowe sprawy.

Spółka w celu prezentacji kompetencji i doświadczenia poszczególnych członków jej organów, tj. Zarządu i Rady Nadzorczej zamieszcza niezbędne informacje wraz z życiorysami zawodowymi na swojej stronie internetowej, Przedstawione na stronie internetowej informacje potwierdzają jednocześnie wszechstronność i różnorodność tych organów.

Na dzień przekazania niniejszego Sprawozdania w skład Zarządu oraz Rady Nadzorczej wchodziło odpowiednio 3 oraz 5 członków, w tym:

- informacje dotyczące płci i wieku poszczególnych członków organu:

	<u>Zarząd</u>	<u>Rada Nadzorcza</u>
Płeć:		
- kobieta	-	-
- mężczyzna	3	5
Wiek:		
- do 40 lat	1	-
- od 41 do 50 lat	2	4
- od 51 do 60 lat	-	1
- powyżej 60 lat	-	-

- informacje dotyczące kierunku wykształcenia poszczególnych członków organu:
- Zarząd - dwóch członków z wykształceniem wyższym ekonomicznym oraz jeden członek – absolwent Politechniki Wrocławskiej,
  - Rada Nadzorcza - wykształcenie poszczególnych członków Rady Nadzorczej jest bardzo zróżnicowane, a szczegółowe informacje w tym zakresie zamieszczono na stronie internetowej pod adresem: www.mz.pl/pl/page/wladze-firmy.

Pełnienie funkcji w Zarządzie Spółki stanowi główny obszar aktywności zawodowej poszczególnych jej członków. Zarówno Prezes Zarządu, jak i Wiceprezesi sprawują dodatkowe funkcję w Radach Nadzorczych spółek zależnych z Grupy Kapitałowej MOSTOSTALU ZABRZE, niemniej jednak dodatkowa aktywność nie wpływa negatywnie na pełnione funkcje w Spółce, ma natomiast pozytywny wpływ na funkcjonowanie całej Grupy Kapitałowej MOSTOSTALU ZABRZE.

Spółka podejmuje odpowiednie działania w celu uzupełnienia lub dokonania zmiany w składzie Rady Nadzorczej w przypadku rezygnacji lub niemożności sprawowania czynności przez Członka Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza, mając świadomość upływu kadencji członków zarządu oraz ich planów dotyczących dalszego pełnienia funkcji w zarządzie, z wyprzedzeniem podejmuje działania mające na celu zapewnienie efektywnego funkcjonowania Zarządu Spółki.

Spółka stosuje również rekomendację dotyczącą zapewnienia Radzie Nadzorczej możliwości korzystania z profesjonalnych, niezależnych usług doradczych, które w ocenie Rady są niezbędne do sprawowania przez nią efektywnego nadzoru. W związku z tym, w Spółce nie zaistniał przypadek uniemożliwienia Radzie Nadzorczej skorzystania z takich usług.

Systemy i funkcje wewnętrzne

Dążąc do prawidłowego przebiegu wszelkich zainicjowanych i prowadzonych procesów, zmierzających do realizacji wyznaczonych przez Spółkę celów, a tym samym prawidłowego i sprawnego jej funkcjonowania w zmieniających się uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych, w MOSTOSTALU ZABRZE S.A. utrzymywany jest system kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem oraz nadzoru nad zgodnością działalności z prawem (compliance), a także audyt wewnętrzny.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem Spółka wdrożyła szereg procedur, instrukcji, zarządzeń, poleceń oraz zasad odnoszących się zarówno do działalności operacyjnej, jak i finansowej, a także w zakresie zarządzania wszelkimi zasobami będącymi w posiadaniu Spółki. Obowiązująca w ramach tego systemu dokumentacja, a w ślad za tym wynikające z niej zasady i procedury podlega stałej weryfikacji, celem dalszemu doskonaleniu wdrożonego systemu. Funkcjonujący w Spółce system obejmuje zarówno szeroko rozumiany system organizacyjny, Zintegrowany System Zarządzania oparty na normach ISO oraz polskiej normie 18001, jak i wszelkie metody oraz procedury rejestracji danych, ich pomiaru i przetwarzania, co w konsekwencji umożliwia obserwację i interpretację zachodzących zjawisk. Istotnym narzędziem wspomagającym procesy operacyjne, zarządcze, a także kontrolne jest funkcjonujący w Spółce System IFS Applications, będący spójnym i zintegrowanym rozwiązaniem informatycznym klasy ERP. Podział kompetencji i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych, w tym w ramach sprawowanego systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem odzwierciedla natomiast schemat organizacyjny Spółki. Zarząd stale monitoruje, a w przypadku konieczności wprowadza zmiany w strukturze organizacyjnej Spółki, tak aby odpowiedni podział obowiązków i odpowiedzialności pomiędzy komórkami organizacyjnymi, jak i pracownikami zapewniał prawidłowe działanie systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem. Ponadto, w strukturze MOSTOSTALU ZABRZE S.A. działa audyt wewnętrzny oraz Biuro Prawne odpowiedzialne m.in. za nadzór zgodności działania Spółki z obowiązującym prawem.

Opis głównych cech stosowanych systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych został ujęty w pkt 8.8.5 niniejszego Sprawozdania.

Walne zgromadzenia i relacje z akcjonariuszami

Emitent dąży do odbycia zwyczajnego walnego zgromadzenia w możliwie najkrótszym terminie po publikacji raportu rocznego, wyznaczając jednocześnie ten termin z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa, przy uwzględnieniu posiadanych zasobów oraz systemu organizacyjnego. Średni upływ czasu między datą publikacji raportu rocznego a datą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia za ostatnie 3 lata wyniósł 47 dni.

Spółka z uwagi na strukturę akcjonariatu oraz brak zainteresowania ze strony akcjonariuszy realizacją którejkolwiek z rekomendacji wskazanych w pkt IV.R.2 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016” nie przeprowadza walnych zgromadzeń przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Tym samym, wskazane w tej rekomendacji zasady nie mają zastosowania.

Spółka nie wyemitowała papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu w różnych krajach (na różnych rynkach) i w ramach różnych systemów prawnych, tym samym zasada wskazana w pkt IV.R.3 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016” nie ma zastosowania w odniesieniu do MOSTOSTALU ZABRZE S.A.

Konflikt interesów i transakcje z podmiotami powiązanymi

Dążąc do uniknięcia okoliczności, które mogą rodzić konflikt interesów na różnych płaszczyznach Spółka wprowadziła następujące regulacje, bądź to w samych aktach korporacyjnych, bądź to w innej obowiązującej w Spółce dokumentacji wewnętrznej:

- Zarząd Spółki jest zobowiązany uzyskać uprzednią zgodę Rady Nadzorczej na zawarcie umowy z krewnym lub powinowatym pierwszego stopnia Członka Zarządu Spółki albo z Członkiem Rady Nadzorczej Spółki, krewnym lub powinowatym pierwszego stopnia (Statut Spółki, Regulamin Rady Nadzorczej),
- O zaistniałym konflikcie interesów Członek Rady powinien poinformować pozostałych Członków Rady Nadzorczej i powstrzymać się od zabierania głosu w dyskusji oraz od głosowania nad przyjęciem uchwał w sprawie, w której zaistniał konflikt interesów (Regulamin Rady Nadzorczej),
- Członkowie Rady Nadzorczej delegowani do stałego, indywidualnego wykonywania nadzoru – odpowiednio do art. 380 K.s.h. – nie mogą zajmować się interesami konkurencyjnymi ani uczestniczyć we władzach innych spółek lub innych organizacji prowadzących działalność konkurencyjną, chyba że Walne Zgromadzenie wyrazi na to zgodę (Statut Spółki, Regulamin Rady Nadzorczej),
- Przed rozpoczęciem kadencji kandydat na Członka Rady zobowiązany jest do złożenia stosownego oświadczenia stwierdzającego, że (...) nie prowadzi działalności konkurencyjnej w stosunku do Spółki (Regulamin Rady Nadzorczej),
- Jeżeli w toku kadencji Rady Członek Rady zostanie zatrudniony w innym podmiocie gospodarczym lub podejmie z takim podmiotem współpracę na podstawie innej niż umowa o pracę wówczas winien on niezwłocznie złożyć Przewodniczącemu lub Wiceprzewodniczącemu stosowne oświadczenie o nie prowadzeniu działalności konkurencyjnej w stosunku do Spółki (Regulamin Rady Nadzorczej),
- Przy dokonaniu transakcji z akcjonariuszami oraz innymi osobami, których interesy wpływają na interes Spółki Zarząd powinien działać ze szczególną starannością, aby transakcje były dokonywane na warunkach rynkowych (Regulamin Zarządu);
- Członek Zarządu powinien zachować pełną lojalność wobec Spółki i uchylać się wobec działań, które mogłyby prowadzić wyłącznie do realizacji jego własnych korzyści materialnych. W przypadku uzyskania informacji o możliwości dokonania inwestycji lub innej korzystnej transakcji dotyczącej przedmiotu działalności Spółki, członek Zarządu powinien przedstawić Zarządowi bezzwłocznie taką informację w celu rozważenia możliwości jej wykorzystania przez Spółkę. Wykorzystanie takiej informacji przez członka Zarządu lub przekazanie jej osobie trzeciej może nastąpić tylko za zgodą Zarządu i jedynie wówczas, gdy nie narusza to interesu spółki (Regulamin Zarządu),
- Członkowie Zarządu powinni informować Radę Nadzorczą o każdym konflikcie interesów w związku z pełnioną funkcją lub o możliwości jego powstania (Regulamin Zarządu),
- Bez zgody wyrażonej przez Radę Nadzorczą Członek Zarządu nie może zajmować się interesami konkurencyjnymi ani uczestniczyć w spółce konkurencyjnej na zasadach określonych w art. 380 K.s.h. (Regulamin Zarządu),
- W Spółce i w spółkach zależnych wprowadzono regulacje wewnętrzne w sprawie dokumentacji związanej z cenami transferowymi. Działania te odnoszą się do umów zawieranych na różnych płaszczyznach funkcjonowania tych podmiotów z podmiotami powiązаныmi z Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE,
- W umowach o pracę poszczególnych członków Zarządu zawarto również zapisy dot. zakazu konkurencji w okresie trwania umowy, a także po jej rozwiązaniu, Informację dot. rekompensaty z tym związanej zawarto w pkt 9.6 niniejszego Sprawozdania.

Polityka wynagrodzeń

Szerzej omówiona w pkt 9 niniejszego Sprawozdania.

8.3 Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono

Emitent odstąpił od następujących zasad określonych w dokumencie pn.: „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW 2016”:

- zasada I.Z.1.7. „Spółka zamieszcza na swojej stronie internetowej (...): opublikowane przez spółkę materiały informacyjne na temat strategii spółki oraz jej wyników finansowych” – Spółka nie wydzieliła na stronie internetowej odrębnego miejsca dla publikacji dodatkowych materiałów na temat strategii Spółki oraz jej wyników finansowych. Informacje takie zawierają już materiały opublikowane i w znacznej części zamieszczone w innych zakładkach strony internetowej.
- zasada I.Z.1.20 - „Spółka zamieszcza na swojej stronie internetowej(...): zapis przebiegu obrad walnego zgromadzenia, w formie audio lub wideo” – Spółka nie zamieszcza na swojej stronie internetowej zapisów przebiegu obrad walnego zgromadzenia, gdyż ich nie prowadzi. Wszelkie informacje ilustrujące przebieg obrad walnego zgromadzenia oraz wyniki głosowań zawierają raporty bieżące, protokoły oraz odpowiednią informację na stronie internetowej Spółki w zakładce dot. Walnych Zgromadzeń. W ocenie Spółki brak takowego zapisu nie wpływa na przejrzystość Spółki oraz rzetelność i kompletność przekazywanych akcjonariuszom informacji. Ponadto, dotychczasowe doświadczenie związane z obradami walnego zgromadzenia nie wskazują na potrzebę dokonywania tego rodzaju zapisu.
- zasada V.Z.5. - „przed zawarciem przez spółkę istotnej umowy z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów w spółce lub podmiotem powiązaniem zarząd zwraca się do rady nadzorczej o wyrażenie zgody na taką transakcję. Rada nadzorcza przed wyrażeniem zgody dokonuje oceny wpływu takiej transakcji na interes spółki. Powyższemu obowiązkowi nie podlegają transakcje typowe i zawierane na warunkach rynkowych w ramach prowadzonej działalności operacyjnej przez spółkę z podmiotami wchodzącymi w skład grupy kapitałowej spółki. W przypadku, gdy decyzję w sprawie zawarcia przez spółkę istotnej umowy z podmiotem powiązaniem podejmuje walne zgromadzenie, przed podjęciem takiej decyzji spółka zapewnia wszystkim akcjonariuszom dostęp do informacji niezbędnych do dokonania oceny wpływu tej transakcji na interes spółki.” - Aktualne akty korporacyjne Spółki nie zawierają odpowiedniego zapisu dotyczącego stosowania powyższej zasady.

Ponadto, następujące zasady „Dobrych praktyk spółek notowanych na GPW 2016” nie mają zastosowania w odniesieniu do Emitenta:

- zasada I.Z.1.10. - “prognozy finansowe – jeżeli spółka podjęła decyzję o ich publikacji - opublikowane w okresie co najmniej ostatnich 5 lat, wraz z informacją o stopniu ich realizacji” - Spółka nie publikuje prognoz finansowych.
- zasada I.Z.2. - „Spółka, której akcje zakwalifikowane są do indeksów giełdowych WIG20 lub mWIG40, zapewnia dostępność swojej strony internetowej również w języku angielskim, przynajmniej w zakresie wskazanym w zasadzie I.Z.1. Niniejszą zasadę powinny stosować również spółki spoza powyższych indeksów, jeżeli przemawia za tym struktura ich akcjonariatu lub charakter i zakres prowadzonej przez nie działalności” - Zasada nie ma

zastosowania ponieważ akcje Spółki nie są zakwalifikowane do indeksów giełdowych WIG20 lub mWIG40, niemniej jednak Spółka prowadzi w istotnym zakresie swoją stronę internetową w języku angielskim,

- zasada II.Z.8. - „Przewodniczący komitetu audytu spełnia kryteria niezależności wskazane w zasadzie II.Z.4.” - W Radzie Nadzorczej Spółki nie funkcjonuje komitet audytu. Rolę komitetu pełni Rada Nadzorcza,
- zasada IV.Z.2. - „Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu spółki, spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym.” - Statut Spółki oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia nie przewidują brania udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Ponadto, w ocenie Spółki stosowanie tej zasady nie jest uzasadnione zarówno z uwagi na strukturę akcjonariatu, jak i ze względu na brak zainteresowania ze strony akcjonariuszy takimi możliwościami. W opinii Zarządu Spółki, dotychczas prowadzona polityka informacyjna Spółki jest przejrzysta, dlatego też odstąpienie od stosowania powyższej zasady nie stanowi jakiegokolwiek ograniczenia w dostępie do informacji dla akcjonariuszy,
- zasady VI.Z.2. - „Aby powiązać wynagrodzenie członków zarządu i kluczowych menedżerów z długookresowymi celami biznesowymi i finansowymi spółki, okres pomiędzy przyznaniem w ramach programu motywacyjnego opcji lub innych instrumentów powiązanych z akcjami spółki, a możliwością ich realizacji powinien wynosić minimum 2 lata.” - W Spółce nie istnieje program motywacyjny bazujący na instrumentach powiązanych z akcjami Spółki.

8.4 Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji

Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz zaistniałe zmiany w znacznych pakietach akcji po dniu bilansowym zostały omówione w pkt 1.3.1 niniejszego Sprawozdania.

8.5 Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. nie posiada akcji dających specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Spółki.

8.6 Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu

Powyższe ograniczenia nie istnieją.

8.7 Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta

Powyższe ograniczenia nie istnieją.

8.8 Organy Spółki

8.8.1 Zarząd

Prezes Zarządu	-	Aleksander Balcer,
Wiceprezes Zarządu	-	Dariusz Pietyszuk,
Wiceprezes Zarządu	-	Jarosław Pietrzyk.

Szczegółowe zmiany w składzie Zarządu zostały omówione w pkt 1.2 niniejszego Sprawozdania.

8.8.1.1 Zasady powoływania i odwoływania członków organu oraz opis działania i uprawnień organu

Zgodnie z § 28 statutu MOSTOSTALU ZABRZE S.A. (tekst jednolity przyjęty przez NWZ w dniu 20 stycznia 2016 r.) Zarząd składa się z od 1 do 5 osób. Wyboru i odwołania członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza. Wspólna kadencja Członków Zarządu trwa trzy lata z zastrzeżeniem, że mandat członka Zarządu powołanego przed upływem danej kadencji wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych Członków Zarządu. Członkowie Zarządu spółki mogą być w każdej chwili odwołani z ważnych powodów przez Radę Nadzorczą. Członek Zarządu może być z ważnych powodów odwołany lub zawieszony w czynnościach także przez Walne Zgromadzenie. Nie pozbawia to Członków Zarządu roszczeń ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji Członka Zarządu. Członek Zarządu nie może bez zezwolenia Rady Nadzorczej zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć we władzach spółki konkurencyjnej, odpowiednio do zasad określonych w art. 380 Kodeksu Spółek Handlowych.

Zarząd jest organem wykonawczym i zarządzającym Spółki, prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Prawo Członka Zarządu do reprezentowania Spółki dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych Spółki. Walne Zgromadzenie oraz Rada Nadzorcza nie mogą wydawać Zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw Spółki. Zarząd jest zobowiązany zarządzać majątkiem Spółki i wypełniać swoje obowiązki ze starannością wymaganą w obrocie gospodarczym i zgodnie z przepisami prawa, statutem, uchwałami Walnego Zgromadzenia i

Rady Nadzorczej. Do kompetencji Zarządu należą wszystkie sprawy niezastreżone dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej.

Zarząd jest obowiązany uzyskać uprzednią zgodę Rady Nadzorczej na dokonanie między innymi następujących czynności:

1. występowanie z wnioskiem o uchwalenie przez Walne Zgromadzenie emisji obligacji,
2. zawarcie przez Spółkę umowy lub przystąpienie do spółki cywilnej, jawnej lub komandytowej oraz nabycie lub objęcie udziałów lub akcji w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółce akcyjnej za kwotę większą niż 5.000.000 zł w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych trzech miesięcy,
3. emisji przez Spółkę bonów komercyjnych, weksli i innych dłużnych papierów wartościowych o podobnym charakterze i ryzyku inwestycyjnym powyżej kwoty równej 20.000.000 złotych w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych trzech miesięcy.

Statut nie przewiduje dodatkowych uprawnień osób zarządzających dotyczących emisji akcji lub ich wykupu. W takim przypadku Zarząd obowiązują przepisy ogólne określone w Kodeksie Spółek Handlowych.

8.8.2 Rada Nadzorcza

Przewodniczący Rady Nadzorczej	–	Krzysztof Jędrzejewski,
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	–	Michał Rogatko,
Członek Rady Nadzorczej	–	Norbert Palimąka,
Członek Rady Nadzorczej	–	Daniel Lewczuk,
Członek Rady Nadzorczej	–	Radosław Gasza.

Szczegółowe zmiany w składzie Rady Nadzorczej zostały omówione w pkt 1.2 niniejszego Sprawozdania.

8.8.2.1 Zasady powoływania i odwoływania członków organu oraz opis działania i uprawnień organu

Zasady działania Rady Nadzorczej szczegółowo określają:

- Kodeks Spółek Handlowych,
- § 23-26 Statutu Spółki Akcyjnej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. (tekst jednolity uchwalony przez NWZ w dniu 20 stycznia 2016 r.),
- Regulamin Rady Nadzorczej MOSTOSTALU ZABRZE S.A. (tekst jednolity zatwierdzony przez NWZ w dniu 17 czerwca 2015 r.).

Statut oraz Regulamin Rady Nadzorczej znajdują się na korporacyjnej stronie internetowej Spółki www.mz.pl w zakładce Relacje Inwestorskie/O Spółce/ Akty Korporacyjne Spółki.

Zgodnie z § 23 ust. 2 Statutu Spółki Rada Nadzorcza jest powoływana na wspólną, trzyletnią kadencję. W skład Rady wchodzi od pięciu do dziewięciu członków.

Mandaty członków Rady wygasają najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej.

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej MOSTOSTAL ZABRZE Spółka Akcyjna do kompetencji Rady Nadzorczej należą w szczególności:

1. ocena sprawozdań finansowych, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, ocena sprawozdań okresowych i rocznych Zarządu oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników badań. Rada Nadzorcza corocznie przedkłada Walnemu Zgromadzeniu zwięzłą ocenę sytuacji Spółki; ocena ta powinna zostać udostępniona wszystkim akcjonariuszom w takim terminie, aby mogli się z nią zapoznać przed Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem.
2. ocena wniosków przedkładanych przez Zarząd do rozpatrywania przez Walne Zgromadzenie dotycząca podziału zysku albo pokrycia straty,
3. zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę z Członkami Zarządu lub wszelkich innych stosunków prawnych dotyczących pełnienia funkcji Członka Zarządu, określających w szczególności zakres spraw powierzonych bezpośrednio danemu Członkowi Zarządu, zakres i zasady odpowiedzialności Członków Zarządu oraz wysokość i zasady ich wynagradzania, przy czym w imieniu Rady umowę tę podpisuje Przewodniczący lub inny upoważniony przez Radę Członek Rady Nadzorczej,
4. wyrażanie zgody na nabycie i zbycie nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości i innych składników mienia o wartości przekraczającej wartość 10.000.000 złotych w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych 3 miesięcy,
5. wybór i odwołanie Członków Zarządu, ich zawieszanie w czynnościach z ważnych powodów oraz delegowanie członków Rady Nadzorczej na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności Członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności,
6. opiniowanie projektów zmian Statutu Spółki oraz wszelkich innych wniosków przedkładanych przez Zarząd do rozpatrywania przez Walne Zgromadzenie,
7. wybór biegłego rewidenta przeprowadzającego przegląd i badanie sprawozdania finansowego Spółki,
8. wyrażanie uprzedniej zgody na następujące czynności Zarządu:
  - a) zawarcie umowy z krewnym lub powinowatym pierwszego stopnia Członka Zarządu Spółki albo z członkiem Rady, jego krewnym lub powinowatym pierwszego stopnia,
  - b) zaciąganie kredytów, udzielanie poręczeń, zlecenie gwarancji bankowych oraz dokonywanie innych czynności powodujących lub mogących spowodować zadłużenie finansowe Spółki, przy czym zgody wymaga dokonanie takiej czynności, w efekcie której zadłużenie lub potencjalne zadłużenie przekroczyłoby próg 15% (piętnaście procent) kapitałów własnych Spółki, wykazanych w ostatnim opublikowanym rocznym sprawozdaniu finansowym Spółki lub próg wyższy o 10% (dziesięć procent) kapitałów własnych od ostatniego przekroczonego,

- c) udzielanie poręczeń, zlecanie gwarancji bankowych oraz dokonywanie innych czynności o charakterze pozabilansowym, mogących spowodować zadłużenie finansowe Spółki, przy czym zgody wymaga dokonanie takiej czynności, w efekcie której potencjalne zadłużenie przekroczyłoby próg 25% (dwadzieścia pięć procent) kapitałów własnych Spółki, wykazanych w ostatnim opublikowanym rocznym sprawozdaniu finansowym Spółki. Po osiągnięciu tego progu zgoda wymagana jest każdorazowo przy przekroczeniu o 20% (dwadzieścia procent) kapitałów własnych od ostatniego przekroczonego,
  - d) występowanie z wnioskiem o uchwalenie przez Walne Zgromadzenie emisji obligacji,
  - e) zawarcie kontraktu budowlanego o wartości powyżej 50% (pięćdziesiąt procent) kapitałów własnych na koniec roku poprzedzającego rok zawarcia kontraktu, wykazanych w ostatnim opublikowanym rocznym sprawozdaniu finansowym Spółki,
  - f) zawarcie przez Spółkę umowy lub przystąpienie Spółki do spółki cywilnej, jawnej lub komandytowej oraz nabycie albo objęcie udziałów lub akcji w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółce akcyjnej za kwotę większą niż 5.000.000 złotych w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych trzech miesięcy,
  - g) emitowanie przez Spółkę bonów komercyjnych, weksli i innych dłużnych papierów wartościowych o podobnym charakterze i ryzyku inwestycyjnym powyżej kwoty równej 20.000.000 złotych w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych trzech miesięcy.
- 9) składanie wniosku o wyznaczenie likwidatorów Spółki zgodnie z § 33 ust. 1 Statutu Spółki,
- 10) uchwalanie Regulaminu Zarządu.

W zakresie sposobu działania Rady Nadzorczej, wybrane zapisy Regulaminu Rady Nadzorczej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. stanowią, że:

- 1) posiedzenia Rady odbywają się w siedzibie Spółki. Posiedzenia Rady mogą odbywać się, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, także w miejscu wskazanym przez Przewodniczącego Rady Nadzorczej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
- 2) Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów członków Rady obecnych na posiedzeniu, a w przypadku równej ilości głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Rady.
- 3) powzięcie uchwały w sprawach wyboru i odwoływania członków Zarządu, ich zawieszania oraz czasowego delegowania w ich miejsce członka Rady wymaga obecności na posiedzeniu nie mniej niż 2/3 (dwie trzecie) członków Rady danej kadencji.
- 4) dla ważności uchwał Rady wymagane jest zaproszenie na posiedzenie wszystkich członków Rady. Forma zaproszenia jest dowolna (ustna, pisemna lub telefoniczna) zaleca się jednak wykorzystanie w tym celu środków przekazu umożliwiających uzyskanie potwierdzenia wysłania zaproszenia. Porządek obrad Rady nie powinien być zmieniany lub uzupełniany w trakcie posiedzenia, którego dotyczy. Wymogu powyższego nie stosuje się, gdy:
  - obecni są wszyscy członkowie Rady i wyrażają oni zgodę na zmianę lub uzupełnienie porządku obrad,
  - podjęcie określonych działań przez Radę jest konieczne dla uchronienia Spółki przed szkodą, lub

- w przypadku uchwały, której przedmiotem jest ocena, czy istnieje konflikt interesów między członkiem Rady a Spółką.
- 5) głosowanie na posiedzeniach Rady odbywa się w trybie jawnym, jednak w uzasadnionych przypadkach może być przyjęty tajny tryb głosowania. O wprowadzeniu trybu głosowania tajnego decyduje osoba przewodnicząca podczas posiedzenia Rady, jednak Rada na wniosek któregokolwiek z obecnych może w tym względzie przyjąć stosowną uchwałę.
  - 6) jeżeli Statut Spółki przewiduje taką możliwość członkowie Rady mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady, oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady. Oddanie głosu na piśmie nie może dotyczyć spraw wprowadzonych do porządku obrad na posiedzeniu Rady.
  - 7) podejmowanie uchwał przez Radę w trybie pisemnym lub przy wykorzystywaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość jest dopuszczalne tylko w przypadku, gdy Statut Spółki tak stanowi. Uchwała tak powzięta jest ważna, gdy wszyscy członkowie Rady zostali powiadomieni o treści projektu uchwały.
  - 8) podejmowanie uchwał w trybie określonym w pkt 6 i 7, wykazanych powyżej, nie dotyczy wyborów Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady, powołania Członka Zarządu oraz odwołania i zawieszania w czynnościach tych osób.
  - 9) o zaistniałym konflikcie interesów członek Rady powinien poinformować pozostałych członków Rady i powstrzymać się od zabierania głosu w dyskusji oraz od głosowania nad przyjęciem uchwały w sprawie, w której zaistniał konflikt interesów.

8.8.2.2 Komitety Rady Nadzorczej

Komitet Audytu - Rada Nadzorcza działając zgodnie z zapisami art. 86 pkt 3 Ustawy o biegłych rewidentach (...) oraz o nadzorze publicznym, w 2016 r. zadania Komitetu Audytu powierzyła wszystkim członkom Rady.

8.8.3 Walne Zgromadzenie - sposób działania i zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy MOSTOSTAL ZABRZE S.A. działa w oparciu o zapisy:

- Kodeksu Spółek Handlowych,
- § 17- 22 Statutu Spółki Akcyjnej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. (tekst jednolity uchwalony przez NWZ w dniu 20 stycznia 2016 r.),
- Regulaminu Walnego Zgromadzenia MOSTOSTAL ZABRZE S.A. (tekst jednolity zatwierdzony przez NWZ w dniu 28 listopada 2013 r.).

Przedmiotowe dokumenty znajdują się na korporacyjnej stronie internetowej Spółki www.mz.pl w zakładce Relacje Inwestorskie/O Spółce/Akty Korporacyjne Spółki.

Zgodnie z Regulaminem Walnego Zgromadzenia MOSTOSTAL ZABRZE S.A. do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności:

1. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej za poprzedni rok obrotowy,
2. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego Spółki za poprzedni rok obrotowy,
3. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej za poprzedni rok obrotowy,
4. Udzielanie członkom Zarządu i Rady Nadzorczej absolutorium z wykonania przez nich obowiązków,
5. Podejmowanie uchwał o podziale zysku lub o pokryciu straty oraz ustalenie wysokości dywidendy,
6. Podejmowanie postanowień dotyczących roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru,
7. Tworzenie lub znoszenie funduszy specjalnych oraz ustalanie wysokości odpisów na te fundusze,
8. Podejmowanie uchwał w sprawie zbywania lub wydzierżawiania przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanawiania na nim ograniczonego prawa rzeczowego,
9. Decydowanie w sprawach połączenia lub rozwiązania Spółki oraz wyznaczanie likwidatora,
10. Wybór oraz odwołanie Rady Nadzorczej,
11. Podejmowanie uchwał w sprawie zmian w Statucie Spółki,
12. Podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego oraz umorzenia akcji,
13. Uchwalenie regulaminu Zgromadzenia oraz zatwierdzanie regulaminu Rady Nadzorczej,
14. Ustalanie zasad wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej,
15. Decydowanie o emisji obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa oraz emisji warrantów subskrypcyjnych,
16. Nabywanie akcji własnych w przypadku określonym w art. 362 § 1 pkt 2 KSH oraz upoważnienie do ich nabywania w przypadku określonym w art. 362 § 1 pkt 8 KSH,
17. Podejmowanie innych decyzji stanowiących, o których mowa w KSH z wyjątkiem kompetencji określonej w art. 393 pkt. 4 KSH.

Ponadto w odniesieniu do sposobu działania Walnego Zgromadzenia wybrane zapisy Regulaminu Walnego Zgromadzenia MOSTOSTAL ZABRZE Spółka Akcyjna stanowią, że:

1. Walne Zgromadzenie zwoływane jest w trybie zwyczajnym lub nadzwyczajnym przez Zarząd z zastrzeżeniem pkt. 2-3 (poniżej).
2. Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego. Jeżeli Zarząd nie zwoła Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w terminie określonym w zdaniu poprzednim wówczas Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinna niezwłocznie zwołać Rada Nadzorcza lub Przewodniczący Rady Nadzorczej.
3. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje:
  - a. Zarząd z własnej inicjatywy lub na wniosek uprawnionego podmiotu,
  - b. Rada Nadzorcza, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane,
  - c. akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w spółce,

- d. Przewodniczący Rady Nadzorczej, jeżeli zwołanie go uzna za niezbędne,
- e. osoby upoważnione przez Sąd rejestrowy zgodnie z art. 400 § 3 KSH.
4. Zwołanie Walnego Zgromadzenia odbywa się zgodnie z art. 402¹ – 402² KSH.
5. Walne Zgromadzenia odbywają się w Zabrzu lub w miejscowości będącej siedzibą giełdy, na której dopuszczone są do obrotu giełdowego akcje Spółki (Warszawa).
6. Zgromadzenie powinno odbywać się w miejscu i czasie ułatwiającym jak najszerszemu kręgowi akcjonariuszy uczestnictwo w Zgromadzeniu.
7. Walne Zgromadzenie spółki zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem walnego zgromadzenia.
8. Prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki publicznej mają tylko osoby będące akcjonariuszami spółki na szesnaście dni przed datą walnego zgromadzenia (dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu). Dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu jest jednolity dla uprawnionych z akcji na okaziciela i akcji imiennych.
9. Listę uprawnionych z akcji na okaziciela do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółka ustala na podstawie:
  - a. akcji złożonych w spółce zgodnie z art. 406³ § 1 KSH,
  - b. wykazu sporządzonego przez podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych zgodnie z przepisami o obrocie instrumentami finansowymi.
10. Listę uprawnionych z akcji imiennych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółka ustala na podstawie prowadzonej księgi akcyjnej.
11. Lista akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w Zgromadzeniu podpisana przez Zarząd, obejmująca imiona i nazwiska uprawnionych albo firmy (nazwy) uprawnionych, miejsce zamieszkania (siedziby), liczbę, rodzaj i numery akcji oraz liczbę przysługujących im głosów - powinna być wyłożona w lokalu (siedzibie) Zarządu Spółki przez 3 (trzy) dni powszednie przed odbyciem Zgromadzenia.
12. Zgromadzenie może odbywać się w sposób ważny bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji.
13. Do udziału w Zgromadzeniu uprawnieni są akcjonariusze oraz ich pełnomocnicy według zasad określonych w Kodeksie Spółek Handlowych (art. 406 oraz 412 KSH).
14. Uchwały Zgromadzenia w sprawach niezastrzeżonych odrębnym zapisem zapadają bezwzględną większością głosów oddanych. Uchwała zostaje powzięta bezwzględną większością głosów oddanych, jeżeli głosy oddane „za” uchwałą stanowią więcej niż połowę (minimum 50% + 1 głos) ogółu głosów oddanych podczas danego głosowania (sumy głosów „za”, „przeciw” i „wstrzymujących się”). Głosy nieważne traktuje się jakby nie zostały oddane.
15. Uchwały o istotnej zmianie przedmiotu działania Spółki zapadają większością 2/3 (dwóch trzecich) oddanych głosów w głosowaniu jawnym i imiennym.
16. Uchwały, co do zmian w Statucie Spółki dotyczące zwiększenia świadczeń akcjonariuszy lub uszczuplenia praw przyznawanych osobiście poszczególnym akcjonariuszom, wymagają zgody wszystkich akcjonariuszy, których dotyczą.

17. Uchwały podejmowane przez Zgromadzenia są ważne bez względu na ilość akcjonariuszy uczestniczących w Zgromadzeniu.
18. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 (jedną dwudziestą) kapitału zakładowego mogą żądać zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego zgromadzenia. Żądanie zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia należy złożyć Zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej na adres emaliowy: mz@mz.pl (Art. 400 § 1-2 KSH).
19. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 (jedną dwudziestą) kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia nie później niż na 21 (dwadzieścia jeden) dni przed wyznaczonym terminem tego zgromadzenia i powinno ono zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Żądanie może zostać złożone pisemnie bądź w formie elektronicznej na adres emaliowy: mz@mz.pl (Art. 401 § 1 KSH).
20. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 (jedną dwudziestą) kapitału zakładowego mogą przed terminem walnego zgromadzenia zgłaszać spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej na adres emaliowy: mz@mz.pl projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad (Art. 401 § 4 KSH).
21. Każdy z akcjonariuszy może podczas walnego zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad (Art. 401 § 5 KSH).
22. Powzięcie uchwał na Zgromadzeniu musi być poprzedzone głosowaniem, które otwiera i zamyka Przewodniczący umożliwiając oddanie głosu wszystkim obecnym akcjonariuszom.
23. Regulamin Walnego Zgromadzenia nie przewiduje brania udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej jak również nie przewiduje oddawania głosów na walnym zgromadzeniu drogą korespondencyjną, a tym samym zgłaszania sprzeciwów drogą korespondencyjną.

8.8.4 Zasady zmiany Statutu Spółki

Zgodnie z art. 430 § 1 Kodeksu Spółek Handlowych oraz § 21 pkt 7 Statutu Spółki zmiana Statutu Spółki wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia. Rada Nadzorcza może dokonać zmian Statutu o charakterze redakcyjnym o ile Walne Zgromadzenie udzieli takiego upoważnienia.

Istotna zmiana przedmiotu działalności spółki odbywa się bez wykupu akcji tych akcjonariuszy, którzy nie zgadzają się na zmianę, jeżeli uchwała w tym zakresie będzie podjęta większością 2/3 głosów w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

8.8.5 Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań Spółki i Grupy Kapitałowej

Zgodnie z Ustawą o rachunkowości (art. 4 a), Ustawą o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (art. 86-90) nadzór nad treścią oraz sporządzeniem sprawozdań finansowych sprawuje Zarząd Spółki oraz Rada Nadzorcza. W MOSTOSTALU ZABRZE

S.A. przygotowuje jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych dla celów sprawozdawczości giełdowej należy do zespołu wyodrębnionego ze struktury organizacyjnej Spółki, w skład którego wchodzi komórki podległe Głównemu Księgowemu MOSTOSTALU ZABRZE oraz Biuro Zarządu. Bezpośredni nadzór nad pracami zespołu sprawuje Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Ekonomiczno-Finansowych.

Rada Nadzorcza, działając zgodnie z zapisami art. 86 pkt 3 Ustawy o biegłych rewidentach (...) realizuje zadania Komitetu Audytu poprzez nadzór nad sporządzaniem sprawozdań finansowych oraz wykonywaniem przez biegłego rewidenta zadań rewizji finansowej.

Wyboru biegłych rewidentów dokonuje Rada Nadzorcza na podstawie rekomendacji Zarządu Spółki spośród grona najbardziej renomowanych firm audytorskich gwarantujących wysoką jakość usług i wymaganą niezależność.

Ponadto w celu standaryzacji przedmiotu, terminu, formy oraz sposobu przekazywania informacji przez spółki zależne Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE, funkcjonują w formie zarządzenia odrębne regulacje wewnętrzne ujednolicające system przekazywania informacji koniecznych do sporządzenia sprawozdań finansowych. W zależności od potrzeb oraz zmieniających się przepisów prawnych zarządzenie na bieżąco jest aktualizowane.

Dla lepszego i sprawniejszego zarządzania procesami finansowymi w Spółce funkcjonuje System IFS Applications, którym objęto też spółki zależne. System pozwala na efektywniejsze wykorzystanie zasobów materiałowych oraz ludzkich. W ramach systemu ustalono różne poziomy autoryzacji w zakresie wprowadzania i modyfikowania danych, określono dla poszczególnych osób dostęp do konkretnych zbiorów informacji. System IFS pozwala na dokonywanie na bieżąco (codziennie) szczegółowej kontroli ponoszonych na budowach kosztów oraz osiągniętych przychodach w zestawieniu z ich preliminarzem.

8.8.6 Polityka różnorodności

Emitent nie opracował polityki różnorodności w odniesieniu do osób zarządzających i nadzorujących, jednakże wewnętrzne regulacje obowiązujące w spółce oraz w całej Grupie Kapitałowej nie dopuszczają jakichkolwiek przejawów dyskryminacji ze względu na wiek, płeć, wykształcenie i doświadczenie zawodowe. W zakresie doboru osób zarządzających i nadzorujących, we wszystkich podmiotach Grupy Kapitałowej, Emitent kieruje się umiejętnościami, kwalifikacjami i doświadczeniem zawodowym koniecznym do sprawowania określonej funkcji. Tego typu podejście do doboru kadr zarządczych i nadzorczych nie jest uważane w Spółce za dyskryminację.

9. POLITYKA WYNAGRODZEŃ

9.1 Polityka wynagrodzeń

W ramach obowiązującej polityki wynagrodzeń w Spółce przyjęto w odniesieniu do wszystkich pracowników, w tym kluczowych menadżerów (poza Zarządem Spółki), Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy (ZUZP), który m. in. określa formę, strukturę oraz wysokość wynagrodzenia w poszczególnych przedziałach zaszerogowania (tzw. stawki zaszerogowania), jak i podstawy tworzenia oraz podziału funduszu premiowego. Fundusz premiowy określony w obowiązującym ZUZP MOSTOSTALU ZABRZE uzależniony jest od wypracowywanego zysku i dzielony na premię regulaminową oraz premię motywacyjną. Ogólne zasady i warunki premiowania są ustalone w załączniku do ZUZP.

Wysokość wynagrodzenia zasadniczego poszczególnych pracowników, wynikająca ze stawki zaszeregowania, uzależniona jest od zakresu powierzonych zadań oraz poziomu odpowiedzialności związanym z zajmowanym stanowiskiem i stanowi zdecydowanie większą część wynagrodzenia miesięcznego. Zarząd Spółki dokonuje okresowych przeglądów kadr, obejmujących również analizę poziomu wynagrodzeń.

W ramach polityki wynagrodzeń Spółka zapewnia świadczenia dodatkowe obejmujące:

- opiekę medyczną – Członkowie Zarządu mają zapewnioną prywatną opiekę medyczną natomiast pozostali pracownicy Spółki mają możliwość korzystania z tej opieki indywidualnie oraz w ramach pakietów rodzinnych na preferencyjnych warunkach,
- samochody służbowe – samochody służbowe, które przyznawane są ze względu na rodzaj i zakres obowiązków, a także ze względu na stanowisko w strukturze organizacyjnej,
- program MyBenefit i MultiSport- pracownicy Spółki, poza członkami Zarządu, mają zapewnioną możliwość korzystania z systemu kafeterijnego finansowanego z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Polityka wynagradzania określona w ZUZP Spółki nie odnosi się natomiast do poszczególnych Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej. Decyzję dotyczącą formy, struktury oraz wielkości wynagrodzenia Członków Zarządu podejmuje Rada Nadzorcza. W ramach przyjętej polityki, wynagrodzenie Członków Zarządu MOSTOSTALU ZABRZE określone jest w umowach o pracę i składa się z części stałej oraz ze zmiennych składników wynagrodzenia (premiu uznaniowej). Rada Nadzorcza dokonuje cyklicznej oceny czy warunki uruchomienia zmiennych składników wynagradzania zostały zrealizowane, a następnie na tej podstawie dokonuje rozliczenia. Decyzję w sprawie wysokości wynagrodzenia Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz pozostałych Członków Rady Nadzorczej podejmuje natomiast Walne Zgromadzenie MOSTOSTALU ZABRZE. Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej nie jest uzależnione od jakichkolwiek zmiennych składników, ani od wyników Spółki.

W Radzie Nadzorczej Spółki nie funkcjonuje komitet do spraw wynagrodzeń, więc wszelkie zasady i rekomendacje z tym związane, w tym opisane w pkt VI.R.3 oraz II.Z.7 „Dobrych Praktyk Notowanych na GPW 2016” nie mają zastosowania.

Informacje na temat umów zawartych z osobami zarządzającymi i wynikających z tych umów rekompensat w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska, ujęto w pkt 11.6 niniejszego Sprawozdania, natomiast wysokość wynagrodzenia poszczególnych Członków Rady Nadzorczej, Zarządu, jak i prokurentów w pkt 11.4 i 11.5 niniejszego Sprawozdania.

9.2 Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń

W ocenie Zarządu MOSTOSTALU ZABRZE S.A. prowadzona polityka wynagrodzeń sprzyja realizacji wyznaczonych celów, a tym samym rozwojowi Spółki, a także wpływa na stabilność funkcjonowania przedsiębiorstwa.

9.3 Zmiany w polityce wynagrodzeń w ciągu ostatniego roku

W minionym okresie finansowym nie nastąpiły zmiany w polityce wynagrodzeń Spółki.

9.4 Warunki i wysokość wynagrodzeń członków Zarządu

Imię i nazwisko	Funkcja	Tytuł wynagrodzenia	Kwota /w tys. zł/	
Aleksander Balcer	Prezes Zarządu	umowa o pracę	492	
	<i>do 12 stycznia 2016 r. Wiceprezes Zarządu, a następnie Prezes Zarządu</i>	premia	25	
		z tytułu zasiadania w organach		
		dodatkowe korzyści	samochód służbowy, telefon, laptop, opieka medyczna	
	z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej spółki zależnej	126		
Bogusław Bobrowski	Prezes Zarządu	umowa o pracę	53	
	<i>do 12 stycznia 2016 r.</i>	premia	0	
		dodatkowe korzyści	samochód służbowy, telefon, laptop, opieka medyczna	
Dariusz Pietyszuk	Wiceprezes Zarządu	umowa o pracę	445	
		premia	25	
		dodatkowe korzyści	samochód służbowy, telefon, laptop, opieka medyczna	
		z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej spółki zależnej	80	
Jarosław Pietrzyk	Wiceprezes Zarządu	umowa o pracę	163	
		<i>od 19 lipca 2016 r.</i>	premia	0
		dodatkowe korzyści	samochód służbowy, telefon, laptop, opieka medyczna	
Grażyna Szeliga	Wiceprezes Zarządu	umowa o pracę	247	
		premia	0	

od 12 stycznia 2016 r. do
27 kwietnia 2016 r.

dodatkowe korzyści

samochód służbowy, telefon,
laptop, opieka medyczna

Tabela 18. Wynagrodzenia Członków Zarządu.

9.5 Warunki i wysokość wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej

Imię i nazwisko	Funkcja	Tytuł wynagrodzenia	Kwota /w tys. zł/
Krzysztof Jędrzejewski	Przewodniczący Rady Nadzorczej	sprawowana funkcja	120
Michał Rogatko	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	sprawowana funkcja	96
Norbert Palimąka	Członek Rady Nadzorczej	sprawowana funkcja	60
Daniel Lewczuk	Członek Rady Nadzorczej	sprawowana funkcja	60
Radosław Gasza	Członek Rady Nadzorczej <i>od 7 czerwca 2016 r.</i>	sprawowana funkcja	34
Józef Wolski	Członek Rady Nadzorczej <i>do 7 czerwca 2016 r.</i>	sprawowana funkcja	26

Tabela 19. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej.

9.6 Umowy zawarte z osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie

Pomiędzy Spółką a poszczególnymi Członkami Zarządu w związku z wykonywaną pracą oraz pełnioną funkcją w Zarządzie, zawarte zostały umowy o pracę („Umowy”) zawierające zapisy o przysługujących odprawach w wysokości 6-miesięcznego wynagrodzenia w przypadku rozwiązania Umowy. Odprawy nie przysługują w przypadku rozwiązania Umowy bez wypowiedzenia z winy pracownika. W umowach zawarto również zapisy o zakazie konkurencji z rekompensatą w wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia.

9.7 Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających i nadzorujących

Emitent nie posiada zobowiązań z tego tytułu.

10. POZOSTAŁE INFORMACJE

10.1 Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

W okresie sprawozdawczym MOSTOSTAL ZABRZE uczestniczył w postępowaniach o łącznej wartości przedmiotu, która przekracza 10% kapitału własnego Emitenta.

Istotne postępowania MOSTOSTALU ZABRZE i spółek z Grupy Kapitałowej, które toczyły się w 2016 r.:

Powód Wnioskodawca	Pozwany Uczestnik	Przedmiot sprawy	Wartość przedmiotu sprawy (w tys. zł)	Stadium sprawy
MZ S.A.	Huta Zabrze	Odstąpienie przez Emitenta od umowy dostawy elementów konstrukcji Stadionu Śląskiego z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.	6.929	W dniu 20 października 2016 r. pomiędzy MZ S.A. oraz Hutą Zabrze zawarta została ugoda przed mediatorem Polskiego Centrum Mediacji. W tym samym dniu mediator skierował do Sądu Okręgowego w Gliwicach wniosek o zatwierdzenie ugody mediacyjnej. Ugoda została zatwierdzona przez Sąd w dniu 03 listopada 2016 r. Ogólny wpływ na wyniki finansowy MZ z tytułu powyższej ugody wyniósł +/- 1.867 tys. zł.

MZ S.A Hochtief Polska S.A Warszawa	Województwo Śląskie	Pozew o ustalenie, że: 1. Województwo Śląskie nie jest uprawnione do pobrania w jakiegokolwiek wysokości z ustanowionych na zlecenie Mostostalu i Hochtief Gwarancji, 2. Województwu Śląskiemu nie przysługują żadne podlegające zaspokojeniu z powyższych Gwarancji roszczenia.	36.049 dla Konsorcjum w tym 17.145 dla MZ S.A.	Pozew złożono w dniu 05 lipca 2013 r. W dniu 08 kwietnia 2014 r. z powodu braku ugody, Sąd Okręgowy w Katowicach podjął zawieszono od dnia 08 października 2013 r. postępowanie zarządzeniem z dnia 08 kwietnia 2014 r. Postępowanie w toku.*)
MZ S.A	Województwo Śląskie	Pozew o zapłatę	12.006 tys. zł +601 tys. EUR	W dniu 14 lipca 2014 r. skierowany został do Sądu Okręgowego w Katowicach pozew o zapłatę. W pozwie wniesiono o zasądzenie od Województwa Śląskiego kwoty 12.006 tys. zł wraz z odsetkami oraz 601 tys. EUR wraz z odsetkami. Na powyższe kwoty składają się: koszty związane z usuwaniem skutków awarii (pomniejszone o otrzymane kwoty odszkodowania z polisy ubezpieczeniowej), koszty wykonania zastępczego (kwota podana w EUR), koszty ogólne budowy, koszty ogólnego zarządu oraz utracony zysk. Postępowanie sądowe w toku.*)
Województwo Śląskie	MZ S.A. Hochtief Polska S.A. Hochtief Solutions A.G.	Pozew o zapłatę	74.817	W dniu 23 grudnia 2014 r. do MZ S.A. wpłynął pozew dotyczący roszczeń Województwa Śląskiego z tytułu kar umownych w związku z opóźnieniami w realizacji kontraktu „Zadaszenie Stadionu Śląskiego” na kwotę 59.740 tys. zł. W dniu 02 lutego 2015 r. wpłynęło do MZ S.A. pismo procesowe rozszerzające w/wym powództwo do kwoty 74.817 tys. zł. Sprawa w toku.*)

MZ S.A	1. Narodowe Centrum Sportu- Rozliczenia sp. z o.o. 2. Skarb Państwa- Minister Sportu i Turystyki 3. Alpine Construction Polska sp. z o.o. („Alpine”)	Pozew o zapłatę	2.728	<p>Konsorcjum w składzie CIMOLAI SpA (Lider), MZ S.A. i HIGHTEX GmbH, jako <u>Podwykonawca</u>, zawarło z Alpine oraz Hydrobudowa Polska S.A., członkami konsorcjum wykonawczego działającego jako Generalny Wykonawca inwestycji „Budowa wielofunkcyjnego Stadionu Narodowego w Warszawie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (wykonywaną na rzecz Inwestora Skarbu Państwa , w imieniu i na rzecz którego działało Narodowe Centrum Sportu – Rozliczenia sp. z o.o.) umowę z dnia 05 sierpnia 2009 r. na podstawie której Podwykonawca podjął się realizacji określonego zakresu robót w ramach w/w zadania.</p> <p>Kwoty objęte pierwotnym zakresem robót zostały przez pozwaną zapłacone.</p> <p>Do chwili obecnej nie zostały uregulowane przez pozwanych m.in. należności z tytułu robót dodatkowych w kwocie 2.453 tys. zł wraz z odsetkami w kwocie 275 tys. zł.</p> <p>W związku z powyższym w dniu 24 października 2013 r. MZ S.A skierował do Sądu Okręgowego w Warszawie pozew o zapłatę, przy czym kwoty 275 tys. dochodzi tylko od Alpine, zaś 2.453 tys. solidarnie od trójki pozwanych. W dniu 12 kwietnia 2016 r. przed Sądem Okręgowym (Sąd I Instancji) w Warszawie zapadł wyrok zasądający w całości na rzecz MZ S.A. roszczenie objęte pozvem jw. w tym kwotę 2.453 tys. zł wraz z odsetkami solidarnie od pozwanych wskazanych w poz. 2 i 3, natomiast kwotę 275 tys. zł wraz z odsetkami od pozwanego w poz. 3. Kwota zasądzona od pozwanego wykazanego w poz.3 została w okresie wcześniejszym objęta odpisem aktualizacyjnym, ze względu na prawdopodobieństwo braku możliwości odzyskania środków pieniężnych pomimo korzystnego wyroku sądu. Postępowanie w toku przed Sądem II Instancji.</p>
--------	---	-----------------	-------	--

MZ S.A.	1. Skarb Państwa -	Pozew o zapłatę	3.600	W styczniu 2014 r. został skierowany pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie na podstawie, którego MZ S.A. domaga się zapłaty od pozwanych solidarnie kwoty 1.846 tys. zł, a od pozwanych 2-4 dodatkowo solidarnie 279 tys. zł.
MOST Sp. z o.o.	Generalny dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad			
WORD ACOUSTIC GROUP S.A.	2. BOGL a KRYSL ks. Praga Czechy			Pozwani 2-4 tworzyli Konsorcjum wykonawcze, zaś powodowie Konsorcjum podwykonawcze.
	3. BOGL a KRYSL Polska Sp. z o.o.			Strony łączyła umowa z dnia 07 marca 2012 r. na mocy której podwykonawcy wykonywali drogowe ekrany akustyczne w ramach zadania pod nazwą „Kontynuacja projektowania i wykonania robót budowlanych autostrady A-2 od Strykowa do Konotopy”. Inwestorem budowy był pozwany 1. Za wykonane prace konsorcjum pozwanych 2-4 nie uregulowało należności na rzecz powodów. Sprawa dotyczy rozliczenia przedmiotowej umowy. Postępowanie w toku.
	4. Dolnośląskie Surowce Skalne S.A. w upadłości			Ze względu na prowadzone pomiędzy stronami rozmowy mające na celu zawarcie ugody pozasądowej Emitent dokonał częściowego odpisu aktualizującego wartość przedmiotowej należności w wysokości 1.200 tys. zł.

Postępowania sądowe w Grupie Kapitałowej

PRInż S.A.	Drogowa Trasa Średnicowa S.A. z siedzibą w Katowicach (DTŚ)	Pozew o zwrot z nienależnie pobranych kwot gwarancji	68.948	W listopadzie 2014 r. spółka zależna Emitenta, tj. PRInż S.A. wniosła pozew o zwrot środków pieniężnych z nienależnie pobranych kwot gwarancji, stanowiących zabezpieczenie umowy zawartej w 2003 r. z DTŚ, działającej w imieniu Województwa Śląskiego. Przedmiotem umowy była budowa odcinka Drogowej Trasy Średnicowej w Katowicach (rondo w K-cach). Sprawa w toku.
	Województwo Śląskie			
PRInż S.A.	Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad	Pozew o zapłatę	10.027	W lipcu 2015 r. Sąd Najwyższy w drodze skargi kasacyjnej uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego, a Sąd Apelacyjny we wrześniu 2015 r. przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji, w sprawie dotyczącej pozwu spółki zależnej Emitenta tj. PRInż S.A. przeciwko GDDKiA o zasądzenie dodatkowego wynagrodzenia z tytułu umowy dot. realizacji budowy odcinka autostrady A4, zgodnie z umową z dnia 28 września 1998 r. Uchylone orzeczenia Sądu Okręgowego i Apelacyjnego oddalały roszczenia PRInż S.A. wynikające z realizacji ww. umowy. Sprawa w toku.

Tabela 20. Sprawy sądowe

*) Informacja dot. sporu z Województwem Śląskim (Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego) dotyczące kontraktu „Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie”:

W okresie 2016 roku przed Sądem Okręgowym w Katowicach kontynuowane były przez Emitenta, trzy postępowania sądowe, toczące się w związku z trwającym sporem pomiędzy Wykonawcą, tj. konsorcjum z udziałem MOSTOSTALU ZABRZE S.A. a Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego (“Zamawiający”) dotyczące Kontraktu pn.: “Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie”. Toczące się procesy (jeden z powództwa Zamawiającego, a dwa z powództwa Wykonawcy) dotyczą wzajemnych roszczeń, wynikających przede wszystkim z ustalenia podmiotu odpowiedzialnego za awarię na budowie w dniu 15 lipca 2011 roku oraz niewywiązywania się Województwa Śląskiego ze swoich obowiązków jako inwestora (dostarczenie wadliwej i niekompletnej dokumentacji projektowej, co zgodnie z treścią wzajemnej umowy leżało po stronie Zamawiającego).

Proces z powództwa Zamawiającego, na podstawie pozwu z dnia 15 września 2014 roku, obejmuje zapłatę przez Wykonawców na rzecz Województwa Śląskiego kar umownych w wysokości 59.739.940.01 zł oraz, na podstawie wniosku rozszerzającego z lutego 2015 roku, kwoty 15.076.593,03 zł tytułem poniesionych przez Zamawiającego kosztów dodatkowych. Łączna wartość pozwu wynosi 74.816.533,04 zł.

W opinii Emitenta, naliczenie kar umownych i dochodzenie pokrycia dodatkowych kosztów jest całkowicie bezzasadne, a po stronie Województwa nie istnieją żadne roszczenia wynikające z Umowy. Wykonawca odrzuca powyższe roszczenia, szczególnie w świetle obowiązków kontraktowych (m.in. ze względu na fakt, iż projekt oraz odpowiedzialność za wszelkie kwestie z tym związane ponosił Zamawiający).

Bezzasadność zgłoszonych w pozwie roszczeń w tytułu kar umownych i roszczeń dodatkowych wynika również z następujących okoliczności:

- konsorcjum w skład którego wchodził Emitent w dniu 20 czerwca 2013 r. odstąpiło od Umowy ze skutkiem ex tunc, powodującym wygaśnięcie wszelkich praw i obowiązków wynikających z Umowy,
- wystąpił brak przesłanek do naliczania kary umownej za niedotrzymanie czasu na ukończenie Umowy z uwagi na fakt, iż został on ostatecznie przesunięty na 30 czerwca 2013 r.,
- odpowiedzialność za opóźnienie w realizacji inwestycji spowodowana brakiem doręczenia Wykonawcy kompletnej i wolnej od wad dokumentacji projektowej zadaszenia stadionu oraz dokumentacji wykonawczej, która mogłaby stanowić podstawę realizacji, ponosi Zamawiający.

Potwierdzeniem powyższego stanowiska Emitenta są rozpoczęte przez Mostostal, przed złożeniem powództwa przez Zamawiającego, następujące czynności procesowe:

- złożenie w dniu 5 lipca 2013 r. w Sądzie Okręgowym w Katowicach II Wydział Cywilny pozwu przeciwko Zamawiającemu, w którym Emitent wniósł o ustalenie, że Województwo Śląskie nie jest uprawnione do pobrania żadnych kwot z gwarancji ubezpieczeniowych, zabezpieczających należyte wykonanie kontraktu,
- złożenie w dniu 14 lipca 2014 r. w Sądzie Okręgowym w Katowicach II Wydział Cywilny pozwu przeciwko Zamawiającemu, w którym Emitent wniósł o zasądzenie od Województwa Śląskiego kwoty ponad 12,0 mln zł wraz z odsetkami oraz 0,6 mln Euro wraz z odsetkami.

Emitent wniósł o zawiadomienie przez sąd spółki Guivisa Sociedadada Limitada w Basuari, Hiszpania (“Guivisa”) o toczących się postępowaniach, w celu wzięcia w nich udziału. Zamawiający z kolei wniósł o zawiadomienie przez sąd o toczących się postępowaniach firm GMP – Generalplanungsgesellschaft GmbH i schleich bergmann partner sbp GmbH z Niemiec, projektantów inwestycji „Zadaszenie widowni oraz niezbędnej infrastruktury technicznej Stadionu Śląskiego w Chorzowie”. Według aktualnego stanu do procesu z dnia 14 lipca 2014 r., jako interwenient uboczny po stronie Emitenta w 2015 roku przyłączyła się Guivisa, wykonawca „krokodyli”, natomiast po stronie

Zamawiającego, jako interwenienci uboczni przyłączyły się firmy GMP i sbp. Projektanci inwestycji w lipcu 2016 roku przyłączyli się po stronie Zamawiającego do procesu z dnia 5 lipca 2013 roku.

Dodatkowo Zamawiający wystąpił przeciwko Wykonawcy z wnioskiem o zavezwanie do próby ugodowej, obejmującej kary umowne za niedotrzymanie procentowego postępu robót za jeden z okresów kwartalnych w kwocie 3,6 mln zł. Na posiedzeniu sądu w dniu 15 stycznia 2015 roku do ugody nie doszło.

W latach 2015 i 2016 we wszystkich wyżej wymienionych postępowaniach sądowych następowała wymiana pism procesowych. W sprawie z powództwa z dnia 14 lipca 2014 r. w dniu 24 sierpnia 2016 roku odbyła się rozprawa organizacyjna, natomiast rozprawy, na których przesłuchano pierwszych świadków miały miejsce po dniu bilansowym. Nastąpiła również dalsza wymiana pism procesowych. W dniu 5 kwietnia 2017 roku sąd wydał dwa postanowienia, w których poinformowano wszystkie strony postępowań sądowych o decyzji sądu dotyczącej połączenia do wspólnego rozpoznania sprawy z powództwa z dnia 14 lipca 2014 roku i sprawy z powództwa z dnia 15 września 2014 roku ze sprawą z dnia 5 lipca 2013 roku. Oznacza to, że dalsze postępowania będą prowadzone pod jedną sygnaturą.

10.2 Informacje o zatrudnieniu

Szczegółowa informacja o przeciętnym zatrudnieniu wykazano w pkt 3.5 Roczne Jednostkowe Sprawozdania finansowego oraz Roczne Skonsolidowane Sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 r.

10.3 Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

W dniu 16 maja 2016 r. uchwałą Rady Nadzorczej Emitenta firma MW Rafin Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa z siedzibą w Sosnowcu („MW Rafin”) została wybrana jako podmiot uprawniony do dokonania przeglądu jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za I półrocze 2016 roku oraz do dokonania badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2016 rok. Umowy zawarto w dniu 23 maja 2016 r.

Łączna wartość wynagrodzenia należnego wynikająca z tych umów wynosi 53,0 tys. zł netto.

Z tytułu przeglądu jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za I półrocze 2016 r. wypłacono wynagrodzenie w wysokości 19,5 tys. zł netto. Należne wynagrodzenie z tytułu badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2015 r. wynosi 33,5 tys. zł netto.

W 2016 r. podmiot uprawniony do dokonania badania sprawozdań finansowych nie świadczył dla Emitenta żadnych innych usług z tytułu doradztwa, szkoleń oraz innych usług.

Wartość należnego i wypłaconego wynagrodzenia z tytułu przeglądu i badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Emitenta za 2015 rok na rzecz MW Rafin wyniosła natomiast 57,6 tys. zł netto, w tym za przegląd I półrocza 2015 r. 20 tys. zł netto, natomiast za badanie roczne 37,6 tys. zł netto.

W 2015 r. MW Rafin dla Emitenta przeprowadził szkolenie z zakresu sporządzania sprawozdań rocznych za rok 2015 wg MSSF oraz kwestii podatkowych dot. budów zagranicznych. Łączna wartość powyższych usług wyniosła 10,1 tys. zł netto (23,7 tys. zł netto dla całej Grupy Kapitałowej). W 2016 r. MW Rafin świadczył natomiast usługi poświadczające dwóm spółkom zależnym o łącznej wartości 14,5 tys. zł netto.

Umowy w zakresie przeprowadzenia przeglądu i badania sprawozdań finansowych za 2016 r. zostały przez spółki zależne podpisane w dniach od 13 do 30 czerwca 2016 r. Łączne wynagrodzenie należne z tych umów wyniosło 96,0 tys. zł netto, natomiast za 2015 r. wypłacono wynagrodzenie z tego tytułu w wysokości 103,5 tys. zł netto. Należne wynagrodzenie z tytułu dokonania badania sprawozdań finansowych za 2016 r., którego płatność przypada na 2017 r. wynosi 51,5 zł netto.

10.4 Zagadnienie dotyczące środowiska naturalnego

Emitent politykę dotyczącą ochrony środowiska opiera o System Zarządzania Środowiskiem – wg normy PN-N ISO 14001, który na bieżąco jest certyfikowany przez uprawnione jednostki zewnętrzne. Ponadto Zintegrowany System Zarządzania oparty na normach ISO 9001, EN ISO 14001 i PN-N 18001 oraz standardzie SCC**2011 obejmuje również zagadnienia ochrony środowiska wyznaczając w tym zakresie cele i zobowiązania jak na przykład pomiary emisji (powietrze, woda, odpady).

Politykę Zintegrowanego Systemu Zarządzania Zarząd Spółki realizuje w zakresie ochrony środowiska poprzez: stały nadzór nad realizowanymi procesami w celu ograniczenia zanieczyszczeń środowiska naturalnego, systematyczną analizę i przestrzeganie przepisów prawnych i norm w zakresie ochrony środowiska, zarządzanie środowiskiem naturalnym wyrażone przez: identyfikację aspektów środowiskowych zapobieganie zanieczyszczeniom środowiska prawidłową gospodarkę odpadami i emisjami, prowadzenie szkoleń i instruktaży pracowników w celu zapewnienia rozwoju ich kompetencji oraz aktywnego uczestnictwa w działalności na rzecz ciągłej poprawy stanu środowiska naturalnego, odpowiedzialność i zaangażowanie wszystkich pracowników na rzecz przestrzegania przepisów ochrony środowiska. W oparciu o wymagania Systemu Zarządzania oraz wymagania prawne realizujemy działania w celu zgodnego zarządzania: emisjami do powietrza, wytwarzanymi odpadami, stosowanymi materiałami i substancjami chemicznymi, zapobieganiem niekontrolowanym emisjom do powietrza, wody i gleby.

Emitent w całej Grupie Kapitałowej prowadzi działania związane z identyfikacją aspektów zarządzania gospodarką odpadami i emisjami do powietrza i/lub wody, oceną i monitorowaniem środowiska naturalnego co przyczynia się do zapewnienia prawidłowego nadzoru nad tymi aspektami i ich wpływu na środowisko.

Ponadto zgodnie z wymogami prawa związanymi z ochroną środowiska Emitent dla całej Grupy Kapitałowej prowadzi sprawozdawczość w zakresie gospodarczego korzystania ze środowiska (w tym należne opłaty środowiskowe), raporty do KOBIZE, sprawozdawczość z ilości i rodzajów wytworzonych odpadów, sprawozdawczość do GUS.

W ramach Grupy Kapitałowej Emitenta prowadzone są różnego typu akcje proekologiczne mające na celu nie tylko obniżenie kosztów zużycia papieru lub energii, ale też szeroko rozumiana ochrona środowiska. Do tych akcji należą:

- elektroniczny obieg dokumentów,
- optymalizacja liczby drukarek (drukarki centralne),
- zbiórka surowców wtórnych w tym zużytych baterii, które przekazywane są do utylizacji lub recyklingu.

10.5 Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

W ramach działań związanych z prowadzeniem prac badawczo-rozwojowych, których osiągnięcia mogą przełożyć się na działalność Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE w roku 2015 w strukturze organizacyjnej Emitenta

utworzono Centrum Badawczo Rozwojowe. Centrum kontynuowało bieżącą współpracę z Politechniką Śląską w zakresie Listu Intencyjnego podpisanego w dniu 12 listopada 2014 r. Wspólnie z Wydziałem Mechanicznym Technologicznym zorganizowano seminarium naukowe celem identyfikacji obszarów możliwości zastosowania osiągnięć naukowców w bieżącej działalności Grupy Kapitałowej Emitenta. Ponadto wzięto udział w Programie Horyzont 2020 w ramach działań MSCA - Marie Skłodowska-Curie Actions: "Innowacyjna sieć szkoleniowa i stworzenie multidyscyplinarnego i międzynarodowego programu szkoleń dla ESR (naukowcy na wczesnym etapie pracy badawczej)".

10.6 Działalność sponsoringowa i charytatywna

Działalność charytatywna MOSTOSTALU ZABRZE S.A. jest wspierana ze środków zgromadzonych w ramach utworzonego na ten cel Funduszu Celowego Darowizn. Na Fundusz przeznaczona zostaje część rocznego zysku netto Spółki zgodnie z decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia. W roku 2016 decyzją akcjonariuszy z zysku na zasilenie Funduszu przekazano 500 tys. zł. Na stronie internetowej Emitenta w zakładce <http://www.mz.pl/pl/page/fundusz-celowy-darowizn> zamieszczono regulamin Funduszu Celowego Darowizn wraz z wnioskiem, który wypełnia osoba lub organizacja starająca się o wsparcie. Decyzje o przyznaniu wsparcia oraz jego wysokości podejmuje Zarząd na podstawie Uchwały Zarządu kierując się następującymi celami określonymi w Regulaminie Funduszu Celowego Darowizn:

- 1) działalność charytatywna,
- 2) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 3) działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- 4) nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie dzieci i młodzieży,
- 5) wsparcie profilaktyki przed uzależnieniami,
- 6) działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 7) promowanie wartości rodzinnych,
- 8) zdarzenia losowe,
- 9) działalność związana z branżą budowlaną,
- 10) wspieranie służby zdrowia i edukacji w przypadkach pośrednio związanych z pracownikami i ich rodzinami,
- 11) wspieranie lokalnych służb np. Straż Pożarna itp.,
- 12) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej połączonej z edukacją,
- 13) ratownictwo i ochrona ludności,
- 14) pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,
- 15) promocja i organizacja wolontariatu,
- 16) działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,
- 17) działalność wspierająca kulturę,

- 18) działalność na rzecz organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz osób prawnych i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, stowarzyszeń, jednostek samorządu terytorialnego, spółdzielni socjalnych, spółek akcyjnych, spółek z o.o.

Jednocześnie Emitent dokumentuje na swojej stronie internetowej większość działań prowadzonych w ramach Funduszu Celowego Darowizn zamieszczając zdjęcia oraz podziękowania otrzymane od osób lub organizacji, którym zostało udzielone wsparcie.

Poza działalnością charytatywną, w ramach przyjętej strategii CSR, MOSTOSTAL ZABRZE realizuje takie projekty jak:

- wspieranie dzieci uzdolnionych poprzez utworzony Program Stypendialny dla najlepszych uczniów- dzieci pracowników Grupy Kapitałowej Mostostalu Zabrze.
- wolontariat pracowniczy, w ramach którego pracownicy Grupy Kapitałowej Mostostalu Zabrze dobrowolnie angażują się w różnego rodzaju projekty, takie jak np. malowanie z Fundacją Iskierka dziecięcych oddziałów onkologicznych.

10.7 Oświadczenia

Zarząd MOSTOSTAL ZABRZE S.A. w składzie:

- Aleksander Balcer – Prezes Zarządu,
- Dariusz Pietyszuk – Wiceprezes Zarządu,
- Jarosław Pietrzyk – Wiceprezes Zarządu,

oświadcza, iż zgodnie z jego najlepszą wiedzą sprawozdanie finansowe MOSTOSTAL ZABRZE S.A. (Spółka, Emitent) oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy 2016 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Spółki oraz Grupy Kapitałowej Emitenta. Sprawozdanie z działalności Spółki oraz Grupy Kapitałowej zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Emitenta oraz jego Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyk.

Ponadto oświadczamy, że podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy 2016 roku – MW Rafin Sp. z o.o. sp. k. został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym oraz rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres 12 miesięcy 2016 roku zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

Zarząd zatwierdza Sprawozdanie z działalności MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE za 2016 rok.

Prezes Zarządu

Aleksander Balcer

27 kwietnia 2017 r.....

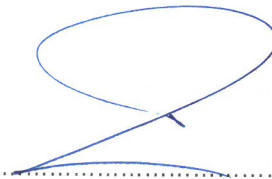

Podpis

Wiceprezes Zarządu

Dariusz Pietyszuk

27 kwietnia 2017 r.....

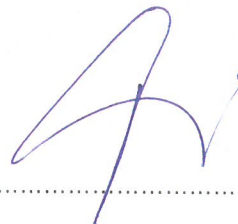

Podpis

Wiceprezes Zarządu

Jarosław Pietrzyk

27 kwietnia 2017 r.....

Podpis